Hitler válaszát vasárnap adták át

2:2!
Angyal világrekordja

Kovács Párisban második a 400-as gáton!!

MAGYAR HÉTFŐ

Ára 6 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Hétköznap:
Budapest, VI., Aradi-utca 8. Telefon 1-207-26
Vasárnap: VIII., Rökk Szilárd-utca 4.
Telefon 1-444-04 és 1-444-05

R

FŐSZERKESZTŐ:
LÉVAI JENŐ

HÉTFŐ, 1938. ÉVI SZEPTEMBER 5
XIV. EVFOLYAM + 36. SZÁM

IMRÉDY BÉLA
szenzációs bejelentései:

1. Az általános hadkötelezettség bevezetése
2. A zsidótörvény szigorú végrehajtása
3. Családvédelem gyermektelenek hagyatékából
4. Progresszív örökösödési illeték bevezetése
5. Családi munkabér, gyermeknevelési pótlék
6. A 300 holdon felüli birtokból kishaszonbérlet
7. Házasság előtti kötelező orvosi vizsgálat
8. Összeférhetetlenség és álláshalmozás ügye
9. Erélyes harc a tekintélyrombolás ellen
10. A régi külpolitikai barátságok ápolása

Azoknak, akik szeretnék pecsenyéjüket egy felgyujtott ország lángjainál megsütni, nagy kiábrándulást hozhatott a kaposvári seregszemle. A józan magyarok azonban — s hála Isten ezek vannak sokszoros többségben — megnyugodhattak és e nyugalom békéjében folytathatják azt a munkát, amelyre minden dolgozót, kittel és bizalommal szólított vasárnap az ország miniszterelnöke, a nemzet legszorgalmasabb munkása.

Csak a jószándék és a sikerben való rendíthetetlen reménység tud igazán nagyot alkotni. Az a reménység és sikerben való hit, amely a miniszterelnök szavait sugalta, megihlette a hallgatók tízezreit és átszállott az ország millióira.

Külpolitikai vonatkozásban a nemzet szívéből szólt. Testvéri szeretet él minden magyar szívében az elszakított részeken élő és két évtizeden át oly sokat szenvedett magyarság sorsa iránt. Bizunk abban, hogy a soká tartó és keserves megpróbáltatások sorozatát jobb jövendő váltja fel.

Azoknak, akik félszemükkel még mindig a külföld felé kacsintanak, félreérthetetlenül megmondotta Imrédy Béla, hogy az új koreszmék megvalósítása magyar talajban csak magyar módon történhetik. E koreszmék: a szociális igazságtevést követelik és a kormány programja ebben csúcsosodik ki. Lelkes öröm és öntudat él minden magyar szívben, ha hallja azokat a szavakat, amelyeket a nemzet szemefényének a hadseregnek fejlesztéséről, korszerüsítéséről mondott. Örömmel látjuk a trianoni bilincs első törését az általános hadkötelezettség kimondásában.

A magyar évszázadok óta katonanemzet és ha nem volt is fegyver a kézben, az ekeszarvánál, a műhelyek és gyárak gépzakatolásában is katonák állottak. Az a harc, amelyet a kaposvári riadó a népbetegségek ellen meghirdetett, a puska katonáit, éppúgy mint a kasza és kalapács forgatóit akarja erőssé és egészségessé tenni. Egészséges emberek csak erős és egészséges család kötelékéből kerülhetnek az élet küzdőporondjára. A kormány családvédelmező tervei mintaképül szolgálhatnak a világnak. Misem természetesebb, minthogy a családvédelemhez szükséges anyagi eszközöket a kormány elsősorban a módosaktól és a gazdagoktól teremti majd elő. A hagyatékok progresszív megadóztatása, az örökösödési illeték szociális módosítása, éppúgy mint a nagy jövedelmek fokozatos és arányos megterhelése, mind ezt a célt szolgálják.

Amit a miniszterelnök a kisipar megsegítéséről és fontosságáról mondott, régen és sokszor hallottuk már, de most talán az eddiginél több hittel bízunk a tervek valóra válásában.

A magyar élet régi sebéhez nyul hozzá a kormány „a fokozott ütemű birtokpolitikai tervekkel". A magyar föld mindnyájunknak szülő és tápláló édesanyja. Falusi és városi embernek egyaránt legbensőségesebb szívügye, amelyhez csak áhitatos érzéssel lehet és szabad hozzányulni. Minél több embernek jut ebből a kincsből, minél több embernek élete kapcsolódik szorosan a magyar röghöz, annál erősebb, megbízóbb és öntudatosabb lesz e nemzetnek minden fia. A földkérdés nálunk csak másodsorban gazdasági probléma. De mert a megviselt magyar mezőgazdasági élet, éppen e téren nem tűr meg kalandos próbálkozásokat, bizonyára a demagógia hordóin kevésnek találják majd azt, amit a kormány tervez. Imrédy Bélának talán éppen abban van a legnagyobb ereje, hogy a hivők tántorithatatlan hitével tekint a cél felé és útján nem zavarják azalulról felcsapó piszkos hullámok.

Erő és öntudat, munkakészség és józanság a jellemzői a vasárnapi nagyszabású kormánymegnyilatkozásnak. Ezzel ért véget a politikai élet nagy szünete és reméljük, hogy ezzel nyilik meg a történelmet formáló új magyar élet kimunkálása. Talán ezúttal nem ér csalódás bennünket...

Imrédy Béla miniszterelnök beszéde

A magyar belpolitika nagy napja volt a vasárnap. *Imrédy* Béla miniszterelnök Somogyország fővárosában Kaposvárott olyan nagyszabásu programot adott, olyan fontos bejelentéseket tett, hogy azok megvalósulásuk esetén nagyban hozzájárulnak a mai magyar élet alapjaiban való megváltoztatásához. *A nagyjelentőségü gyülésre a miniszterelnököt, a kormány több tagját és mintegy száz törvényhozót külön vonat vitte vasárnap hajnalban Budapestről.* A Keleti pályaudvarról indult a különvonat. A mozdony után elegáns termeskocsit csatoltak. Itt foglalt helyet a miniszterelnök és az út első felében itt folytatott nagyjelentőségü tanácskozásokat kormányának tagjaival. Hosszan tárgyalt *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel és ennek a tanácskozásnak bizonyos hatása megmutatkozott a miniszterelnöki beszéd befejező részén. Kelenföldön szállt fel a vonatra *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter, aki csak az éjszaka érkezett vissza Debrecenből.

A politikusvonaton természetesen óriási izgalommal és várakozással tekintettek a miniszterelnöki nyilatkozat elé. Tisztában volt mindenki azzal, hogy *Imrédy beszéde egész sor olyan kérdésre ad feleletet, amely égetően érdekli már hosszabb idő óta a magyar közvéleményt.*

Szóbahozták az úton a NEP-képviselők nürnbergi kirándulását is. *Egyesek nem helyeselték, hogy a kormánypárt tagjai csoportosan utaznak Németországba.* Voltak viszont olyanok, akik megmagyarázták, hogy sokkal *jobb ha a német hivatalos körök a kormánypárt tagjait hívják meg Németországba, mintha a nürnbergi pártnapon a magyar politikusok közül csupán a parlamenten kivülieket jelennének meg.*

Tíz óra előtt futott be Kaposvárra a különvonat. Somogyország fővárosa díszbe öltözött. *Díszszázad fogadta a pályaudvaron a miniszterelnököt* és a somogyi képviselők élén magyar ruhában gróf *Festetics* Domonkos üdvözölte a vonatról lelépő *Imrédyt.* Az üdvözlés után a miniszterelnökkel az élén a politikusok a 44-es gyalogezrednek a pályaudvar előtti hősi emlékművéhez mentek. *Imrédy elhelyezte az emlékművön a kegyelet koszorúját,* azután az egyes vármegyék, községek, városok és falvak kiküldöttei helyezték el koszoruikat. *Ezután katonás léptekkel vonultak el a kormányelnök előtt a régi 44-esek.* Megőszülve, némelyik megtörve, de a régi lelkesedéssel vonultak fel Magyarország miniszterelnöke előtt a régi katonák.

Innen a vármegyeházára mentek a politikusok, ahol *Barcsay* Ákos főispán viliásreggelit adott.

Közben a Turul Sportpályán már felso-

rakozott a közönség, hogy meghallgassa a miniszterelnök nyilatkozatát.

Huszonkétezer ember érkezett vasárnap Kaposvárra. Kaposvárról nyolcezren vonultak fel a Turul sportpályára.

A miniszterelnök ötösfogaton érkezett meg a gyűlés színhelyére, a minisztereket pedig négyesfogat röpítette a fontos politikai esemény színhelyére.

Barcsay Ákos főispán nyitotta meg az ülést, majd *Tasnádi Nagy* András mondott beszédet. Ezután emelkedett szólásra *Imrédy* Béla miniszterelnök és *ötnegyedórás beszédet mondott.*

Külpolitikai kérdések

— Magyar Testvéreim! — kezdte a miniszterelnök. — Jó néhány hete, hogy a magyar élet különböző kérdéseiről a közvéleményhez szólottam s ezért különös örömmel tölt el, hogy ennek a gazdagyűlésnek a keretében a magyar Dunántúl szívében ismét megszólalhatok. Azt akarom, szálljon szavam messze, szerte az országba és ezért kérem ennek az impozáns gyűlésnek gazdanépét, ne vegye rosszneven, ha nemcsak mezőgazdasági kérdésekről fogok beszélni, hanem *szólni fogok a magyar élet minden fontosabb problémájáról.* Egy jubileumi esztendő fényes ünnepségei állnak mögöttünk, amelyeket emlékezetessé tett nemcsak a méltóságteljes pompa és a tömegnek a magyarság szent ereklyéihez, a Szent Koronához és a Szent Jobbhoz való zarándoklása, hanem az a szellem, az a lélek, amely ezekből a megmozdulásokból kiáradt és amely *bizonyította a ma élő nemzedéknek megingathatatlan kapcsolatát a történelmi magyar multtal,* törhetetlen reményét, hogy a magyarság sorsa jobb jövő felé mutat és azt a vágyat és készséget, hogy ennek a jobb jövőnek kiküzdésére *áldozatokra is hajlandó.*

Most, az ünnepek után, itt állunk ismét a munka hétköznapjaiban, amelyekről ugyan nem lehet elmondani, hogy szürke hétköznapok volnának, mert hiszen

jóformán minden nap eseményeiben a történelem szelét érezzük suhogni körülöttünk.

A világháborút követő megkövesedése a nemzetközi helyzetnek, amely nem annyira nyugodt pihenéshez, mint *inkább újuláshoz volt hasonló,* elmúlt,

a népek szunnyadó energiái dinamikus erőkké váltak s az igazságon elkövetett erőszakosságok jóvátételéért kiáltanak.

Ezekben a népek sorsát formáló időkben a mi külpolitikánk sem maradt tétlen. Alapelvei nem változtak. Amióta önálló, magyar külpolitika van, annak pajzsára mindig két szó van írva: *„Igazság és béke!"*

— Ez a nemzet egy évezred óta hű maradt önmagához, tudott vért áldozni magasabb érdekekért, de tudott időt és türelmet is áldozni.

Tudatában volt felelősségének a nemzetek nagy családjával szemben és ezért nem keltett zavart, nem békétlenkedett, hanem a maga nagy távlatokba látó, a Napkeletről örökölt lelkével türelemmel várta, míg az igazság fája kinő a kis magból, mert tudta, hogy eljön az óra, amikor az igaz szónak el kell jutnia minden fülbe.

Várt a magyar, de nem várt tétlenül. Barátokat szerzett és ezeket a barátságokat ingadozás nélkül és híven ápolta.

— *Azokat a kötelékeket, amelyeket elődeimnek kormányai létesítettek a velünk baráti viszonyban élő olasz és német nagyhatalmakkal, az elmúlt hetek folyamán sikerült még szorosabbra fűzni.* Július folyamán a külügyminiszter úr társaságában Rómában jártam, hogy az olasz kormány fejével és külügyminiszterével az időnként meg-megismétlődő eszmecserét folytassuk. Ez az út célját tökéletesen elérte. Megállapíthatjuk, hogy

a két állam barátsága a legteljesebb mértékben bevált,

hogy a római jegyzőkönyvek a két állam közötti viszonylatban változatlanul érvényben vannak és hogy ez az érdeklődés, amellyel Olaszország Magyarország sorsát és hazánk megerősödését kíséri, változatlan melegséggel áll fenn. Bővebb kommentárt ehhez az úthoz nem fűzök, hiszen a hivatalos közlemény, amelyet a miniszteri látogatás után a két kormány kiadott, feleslegessé teszi azt.

— A róma-berlini tengely másik államában, Németországban, a közelmúlt napokban a Kormányzó Úr Őfőméltósága tett látogatást, amelyben a külügyminiszter úrral és a honvédelmi miniszter úrral együtt nekem is szerencsém volt résztvenni.

— Ez az államfői látogatás olyan horderejű politikai tény volt, amelynek jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni.

Mindnyájan őszinte hálával tartozunk a **Kormányzó** Urnak és fenkölt hitvesének, **akiknek sikerült** a hosszú útvonalon, amely a Német Birodalom nagyrészét átszelte, a német tömegekben felébreszteni az érdeklődést és a feltörő, új generációban megerősíteni azt a rokonszenvet, amellyel a régebbi német nemzedékek hazánk iránt mindig viseltedtek. Felemelő látvány volt, amikor a nagy birodalomnak száz és százezer polgára őszinte megnyilatkozásban ünnepelte a magyar állam fejét és hitvesét. *Azok a megbeszélések, amelyeket a látogatás alkalmával a Kormányzó Úr Őfőméltósága, valamint mi, a magyar kormány tagjai a Német Birodalom Vezérével és kancellárjával és munkatársaival folytathattunk, valamint mi, a magyar kormány tagjai a Német Birodalom Vezérével és kancellárjával és munkatársaival folytathattunk, lyesség jegyében folytak le, újabb zálogául szolgálván a két ország és nemzet gyümölcsöző együttműködésének.*

— Azok a teljesítmények, amelyeket e hivatalos útjaim alkalmával e két velünk baráti viszonyban álló országban észlelhettünk, őszinte örömmel tölthetnek el minden magyar embert, mert a velünk baráti viszonyban álló államoknak fejlődésében és virágzásában teljesedését láthatjuk azoknak a jókívánságoknak, amelyekkel sorsuk alakulását kísérjük.

— E barátságok ápolása azonban — mint ismételten kifejeztük — nem irányul mások ellen,

hanem beilleszkedni kíván a nemzetek közös munkájába, amelyet az anyagi, szellemi *és erkölcsi boldogulásért folytatnak.*

Csehszlovákia és a bledi megállapodás

— Tanubizonyságát adtuk ennek a felfogásnak azzal is, amikor — jó egy esztendeje — *a szomszédos államokkal tárgyalásokba bocsátkoztunk* egyes oly kérdések elintézése érdekében, amely ezen államokhoz való viszonyunk normalizálódásának útjában álltak.

E tárgyalások célja részünkről elsősorban az volt, hogy az utódállamokban élő magyarság sorsának javításához hozzájáruljunk és annak előfeltételeit megteremtsük.

Ez a kérdés mindig homlokterében állott a magyar külpolitikai érdeklődésnek, de *különös aktualitást nyert ma az északi szomszédállamban élő magyarság sorsának rendezése.* Ma már az egész világ előtt ismeretes az a sokáig rejtve maradt tény, hogy

ennek a szomszédországnak a struktúrája egészen különleges, hiszen a nemzetiségek együttes lélekszáma meghaladja a cseh nemzetnek a lélekszámát, úgy hogy tulajdonképpen nemzetiségi államról van szó,

amelynek keretében az egyes nemzetiségek jogállása és életformája tekintetében egészen különleges rendezés van helyén.

— A kisantant három államának bledi konferenciájáról kiadott közlemény vázolja azt az állapotot, amelyhez e tárgyalások eljutottak s amelyet néhány szóval röviden jellemezni kívánok. A tárgyalások során azt az álláspontot foglaltuk el, hogy

a fegyverkezési egyenjogúság magától értetődő jog,

amelyet a nemzetközi politika mai állapotában, amikor a fegyverkezések korlátozására irányuló törekvések csődöt mondtak, egyetlen államtól sem lehet megtagadni. Ennek a magától értetődő felfogásnak elfogadásától egyes államok, sajnos, még távol álltak s a tárgyalások eredményét abban látom, hogy *a bledi konferenciáról kiadott közlemény szerint ez a felfogás polgárjogot nyert eddigi ellenzőinek körében is.*

A tárgyalások tehát ezidőszerint odáig jutottak, hogy a kisantant három állama készségét fejezte ki arra nézve, hogy Magyarország fegyverkezési egyenjogúságának elismerése tekintetében diplomáciai úton nyilatkozatot tegyen, amivel párhuzamosan úgy ez a három állam, mint Magyarország újból megtették volna azt az 1928. évben létesült, úgynevezett Kellog-paktumban foglalt nyilatkozatot, amely szerint *az egymásközötti viszonyban az erőszak fegyveréhez nem nyúlnak.*

Ezeknek a nyilatkozatoknak létrejötte azonban függővé van téve oly nyilatkozatoknak a megtételétől, amelyek az utódállamok területén élő magyarság sorsa szempontjából bírnak nagy jelentőséggel

és amelyek az ebben a vonatkozásban, valamint netán egyéb vonatkozásokban fennálló zavaró körülmények kiküszöbölésére irányuló hajlandóságát szegezték volna le a tárgyaló államoknak. E tekintetben azonban a megegyezés nem jött létre és ezért a bledi konferenciáról kiadott közlemény mindössze csak azt fejezi ki, hogy az esetben, ha egy ilyen minket kielégítő nyilatkozat tekintetében a megállapodás létrejönne, úgy *a tárgyalási anyag egészére nézve is létrejöhet a megegyezés s ezzel megteremtődhetik az előfeltétele a három utódállam és Magyarország közötti viszony normalizálásának.* Felesleges talán hangsúlyoznom, hogy

ezek a megállapodások csak addig jelenthetnek élő valóságot és csak addig jelenthetnek értéket a Dunamedence államainak együttélése szempontjából, ameddig az utódállamokban élő magyarság sorsának alakulása megfelel annak a szellemnek, amelyben ezeket a nyilatkozatokat megtenni hajlandók vagyunk.

— Szükségesnek tartottam, hogy a magyar közvélemény előtt is megvilágítsam az idevágó tárgyalások anyagát és a konferenciáról kiadott közleményt, hogy a hazai közvélemény megismerje azt az engesztelékeny, de a nemzeti érdekeket és a nemzet méltóságát szem elől soha egy pillanatra nem tévesztő szellemet, amely külpolitikánkat irányítja.

— Ez a magatartásunk teljes megértésre talált a velünk baráti viszonyban élő államoknál. *Ciano* gróf olasz külügyminiszter *Kánya* külügyminisztert táviratilag üdvözölte az elért sikerért, a német sajtó szintén ennek megfelelő visszhangot adott s Lengyelország baráti hangját is hallhattuk sajtóján keresztül. De megértésre és méltánylásra talált ez az eredményünk *a nyugati hatalmak közvéleményében is,* az azt visszatükröző sajtó kommentárjain keresztül.

Népi egység és szociális igazság

— Magyar Testvéreim! Két hónapja, tiszántúli gyülésünk keretében utaltam arra, hogy a nyár számunkra nem a pihenés, hanem a komoly, megfeszített munka időszaka lesz. A külpolitikánk szempontjából jelentős külföldi utazások és tárgyalások mellett *a törvényhozás szünetét miniszcertársaimmal együtt arra használtuk fel, hogy a magyar élet problémáit sorra vegyük és kialakítsuk, megformáljuk azoknak a törveknek a valóraváltását, amelyeket a kormány bemutatkozása alkalmával mint programot ismertettem.* Hatalmas anyag vonult végig előttünk, hiszen

az ország és a nemzet előtt az a feladat áll, hogy azoknak az új koreszméknek a magyar talajban, magyar módon való megvalósítását munkáljuk, amelyeket bemutatkozó beszédemben két gondolatban jelöltem meg: a népi egység és a szociális igazság gondolatában.

Teljes tudatában vagyunk annak, hogy *ennek az országnak a népét, ha a nemzetek versenyében meg akarunk állni, még szorosabban kell összekovácsolnunk és* ezért ennek az országnak szociális rétegeződését sok tekintetben át kell alakítanunk. *Megújulás az egységben és egység a megújulásban,* ez a mi hitünk, ez a mi törekvésünk, ez a mi akarásunk.

— Erőssé kell tennünk, meg kell edzenünk ezt a nemzetet és meg kell teremtenünk számára azt a hatalmi eszközt, amely szükséges ahhoz, hogy biztonságban és becsületben haladhasson elő a maga kultúrmunkájában. A mostoha sors hosszú éveken keresztül megfosztott attól, hogy megfelelő létszámú és megfelelően felszerelt hadsereget állíthassunk. *Trianon méltánytalan rendelkezései és anyagi erőink fogyatékossága sokáig útjában álltak annak, hogy a honvédelem követelményeinek szívünk szerint eleget tehessünk.* A helyzet ma megváltozott, a belátás felülkerekedett és hosszú évek küzdelmes, kemény megpróbáltatásokkal és lemondásokkal telt ideje után odajutottunk, hogy ez év március havában hivatali elődöm, *Darányi* Kálmán nagyszabású programbeszéd keretében egy nagy beruházási és felszerelési program pénzügyi és gazdasági alapjait lefektethette. Ennek a nagy programnak végrehajtása teljes mértékben megindult. A *felvenni szándékolt kölcsönök közül az elsőt teljes sikerrel kibocsátottuk,* a beruházási hozzájárulással a nemzet vagyonal rendelkező rétegeit súlyos áldozatokra hívtuk fel és örömmel jelenthetem, hogy *a rendeléseket nemcsak kiadtuk, hanem a kigyártás is teljes erővel folyik a műhelyekben.*

— De mindez nem elég.

Általános hadkötelezettség

— *A honvédelem gerince a fegyelmezett és képzett magyar katona, hordozója pedig a nemzet egészének szerves egybekapcsolása, anyagi és erkölcsi megszervezése a honvédelem céljainak szolgálatára.*

A sorozatos minisztertanácsok első és talán legfontosabb pontja egy honvédelmi törvény letárgyalása volt, amely a parlament összeülése után nyomban benyujtásra kerül és amely magában foglalja az általános hadkötelezettség kimondását, a katonai szolgálati időnek a megállapítását, a testnevelési kötelezettségnek levente kötelezettség elnevezés alatt a katonai előkészítő rendszerré való átalakítását.

De szabályozza ezenkívül a polgári lakosság hadiszolgáltatási kötelezettségét és megadja mindazokat a felhatalmazásokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ország termelő erői a szükséghez képest a honvédelem követelményeinek megfelelően szervezhetők, fejleszthetők, illetve ily célra igénybevehetők legyenek. Természetes, hogy mindezeknél a szabályozásoknál gondot fordítunk arra, hogy az élet rendes menete és a termelés szempontjai biztosítva legyenek és a biztonság és kezdeményezési szellem, amely az anyagi jólét fokozásához szükséges, korlátozást szükségtelenül ne szenvedjen.

— Gondoskodni fogunk arról is, hogy *a fegyelemnek szelleme,* amelyet, mint a háború előtti időkből tudjuk, a katonai szolgálat oly áldásosan gyökereztetett meg a nemzet minden rétegében, a *katonai szolgálati idő leszolgálása után se menjen veszendőbe.* Ezért a kiszolgált és tartalékba kerülő egyéneket a levente-intézménnyel párhuzamosan úgynevezett *lövész-szervezetbe fogjuk össze,* amely a polgári társadalomnak a hadsereggel való állandó érintkezését és ezáltal is a nemzet egybeforrását van hivatva szolgálni.

Összhangba kell hoznunk a hadkötelezettséget és leventekötelezettséget a munkatáborban lefolytatandó munkaszolgálattal is,

amelyet fokozatosan építünk ki legelsősorban arra ügyelve, hogy a szellemi pályákra készülő ifjúság a szabadban végzett testi munka fáradságain, de egyben örömein keresztül is a természettel és a falu népével eleven kapcsolatba jusson.

Mindezek az intézkedések azt célozzák, hogy a nemzetnek a testét egészségessé tegyék. *Nem kardcsörtetés a célunk, csupán felismertük azt, hogy egy nemzet csak akkor áll meg még a békeidők küzdelmeiben is, ha ép a teste és ha az a test fegyelmezetten engedelmeskedik a nemzetválasztotta irányítók akaratának.*

— Ennek a testi edzésnek, ennek a fegyelmezésnek az eszköze, a fegyelmezésből fakadó egységnek s az egységben rejlő erőnek szolgálója ez a javaslat.

— Megkívánja az ép test azt is, hogy az egyedek egészségére nagyobb gondot vessünk és harcba szálljunk a népünket tizedelő és utódainkat satnyává tevő betegségek ellen.

A tuberkulózis és a nemi betegségek elleni küzdelmet újabb intézmények felállításával szolgáljuk, legfőképpen azonban azzal, hogy a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatot bevezetjük.

Az idevágó törvényjavaslatok a parlament őszi ülésszakában benyujtásra kerülnek. Hogy a gyermekeknek fejlődését előmozditsuk, *az egész országban tej- és cukorakciót szervezünk meg az iskolásgyermekek számára.*

A szociális feladatok

— Magyar Testvéreim!

— Mérhetetlenek azok a szociális feladatok, amelyek az elesett néprétegek megsegítése, felemelése és megerősítése terén ránk várnak. Ezeknek a feladatoknak a megoldása csak úgy lehetséges, ha megfelelő szervezet áll rendelkezésre, amely a bajok okozóit felismerni és ezen okok leküzdésében tevékenyen közreműködni képes. *Ezért küldtünk ki közel ezer fiatal munkaerőt a falvakba a jegyzők támogatására,* hogy munkájukat megkönnyítsük, s e fiatal erőket a szociális feladatok rendszeres feltárására és egyben a reá szorultakkal való törődésre nevelve a bajok megszüntetésére a lehetőségeket megteremtsük.

Ki fogjuk egészíteni ezt a rendszert az egyes főispánok mellé beállított szociális munkásoknak rendszeresítésével,

akik a törvényhatóságok területén lesznek hivatva rendszerbe foglalni a problémákat és a megsegítésnek módjait. Nemcsak tanulmányozni akarunk — bár a gyógyításhoz diagnózis is kell —, hanem *egyben mingyárt a gyógymódokat is alkalmazzuk.*

— Meggyőződésem azonban az — s itt a társadalomhoz fordulok — hogy ez a szociális terv, amelyhez kapcsolódik a Zöld Kereszt és a Stefánia védőnőinek áldásos munkássága, *nem vezethet teljes és kielégítő megoldásra, ha a társadalom önkéntes munkásai fegyelmezetten be nem kapcsolódnak ebbe a munkába. Lehetetlennek tartom, hogy az ország minden 4—500 lakosa között ne akadjon egy-kettő, akinek megvan az anyagi lehetősége, az ideje és megvan akészsége és áldozatos lelke ahhoz, hogy ebbe a munkába bekapcsolódjék.*

Szociális és családvédelmi alap

A legszebb tervezet, a legtökéleesebb együttműködés sem tudja azonban a gondok ráncait elsimítani, ha nem támaszkodik *megfelelő anyagi erőkre és lehetőségekre.* A reánk váró óriási szociális munkának ellátására példátlan erőfeszítésre van szükség.

Ezt a példátlan erőfeszítést csak egy egészen újszerű áldozatvállalással tudjuk valóra váltani. Amikor a családvédelem és az egyke elleni küzdelem gondolatát pendítettem meg bemutatkozó beszédemben, már utaltam arra, hogy az örökösödéssel kapcsolatban kell az anyagi lehetőségeket megkeresnünk. Es most kérem, felejtsen el mindenki minden egyéni szempontot, ne számolgassa, milyen terhet jelent ez számára, hanem gondoljon azokra, akik gondokkal küzdve egy sereg éhes gyermekszájról szeretnének és sokszor nem tud-

nak gondoskodni. A nemzeti szolidaritás gondolatának kell érvényesülnie egyfelől azok között, akik gyermekteleníl vagy kevés gyermekkel, iksebb gondokkal vagy gondtalanul élnek és másfelől azok között, akiket sorsuk földi javak helyett csak gyermekekkel ajándékozott meg. A kormány ezért a belügyminiszter kezdeményezésére elhatározta, hogy

törvényjavaslatot fog benyujtani szociális és családvédelmi alap létesítéséről, amelynek táplálása a gyermektelenek vagy csak kevés gyermeket hátrahagyók hagytékából fog történni.

Az örökösödési illeték mellett tehát új érezhető teher fog jelentkezni. De kérem a magyar társadalmat, ne tekintse ezt tehernek, hanem fogja fel úgy, mintha egy meg nem született s a nemzetnek hiányzó gyermek jelentkeznék a hagyaték egy hányadáért.

Tudom, hogy ez az intézkedés sokaknak nem fog tetszeni. Az indokokat és okfejtéseket is el tudnám mondani, amelyekkel meg fogják támadni, de *mindez nem riaszt vissza attól, hogy ezt a tervet megvalósitsuk.* Erre az operációra szükség van, hogy a nemzet testének egészét egészségesebbé tegyük és szükség van azért is, mert a szociális feladatok kellő megoldását csupán a rendes költségvetés keretében nem biztosíthatjuk. Uj lehetőségek fognak megnyílni előttünk a szociális, főleg a sokgyermekes családok problémáinak megoldásában és egyben azt az üdvös hatást is el fogjuk érni, hogy a *gyermekáldás korlátozásának hatékony fegyvert szegezünk szembe.*

Mint említettem,

megmarad emellett az örökösödési illeték is, amelynél viszont a progressziót mind a vagyon nagysága, mind pedig a rokonsági fok távolságához képest az eddiginél erőteljesebben fogjuk képest az eddiginél erőteljesebben fogjuk megvalósítani.

Családi munkabér, gyermeknevelési pótlék

A szociális intézkedéseknél szeretnék még egy kissé időzni. Ennek a nagy programnak minden részletét, sőt még minden fontosabb intézkedését sem tudom e gyülés keretében előadni, amelynek részleteit hosszú napokon át vitattuk meg minisztertársaimmal. Nehány kiemelkedő pontra azonban mégis rá szeretnék mutatni. Az egyik *a családi munkabérnek az intézménye.* Az iparügyi miniszter úr már elkészitette

a gyermeknevelési pótlékot bevezető törvényjavaslat

szövegét, amely ezt az intézményt a gyáripari és bányamunkásokra nézve az egész vonalon kötelezően megvalósítja. Ez is a törvényhozás legelső munkáihoz fog tartozni *s a végrehajtás nehány honap múlva, 1939 január elsején, megkezdődik.* A gyermeknevelési pótlék lényege az, hogy mindazok a munkások, akiknek gyermekeik vannak, egy pénztárból *külön havi juttatásban részesülnek.* Az eddigi számitások szerint a munkabér összegének mintegy 4 százaléka, — amelyből 3 százalék a munkaadót, egy százalék a munkást terhelné — folyna be egy pénztárba, amely *minden tizennegyedik évét be nem töltött gyermek után havonta öt pengőt folyósitana,* a netán megmaradó felesleg pedig minden évben kétszer, a nyári iskolai szünet előtt és karácsony előtt kerülne kifizetésre.

— Ugyancsak a szocialis intézkedések közé tartozik

a munkásságnak szabad idejében testi és lelki üdüléséről való gondoskodás, szabadidő intézmény keretében,

amelyet az idevágó nagyarányú szervezési feladatokra való tekintettel egységes vezetés alátt, fokozatosan fogunk kiépíteni.

A fokozatos bevezetésre azért is szükség van, mert mindezek a szociális természetü intézkedések nyilvánvalóan a termelésnek bizonyos fokú megterheléseivel járnak, amelynek helyes határait kell megtalálnunk.

nehogy a termelés szükségtelen megdrágulásával a termelésben visszaesés és egyéb, nem kívánatos viszahatások álljanak elő.

Általában szeretném Magyar Testvéreim figyelmét felhívni arra, hogy *minden szociális haladásnak egyetlen biztositéka és alapja a termelés fenntartása és fokozása.* Éppen ezért a termelés szempontjából figyelembe venni és

a termelés előfeltételét jelentő biztonságot, rendet és nyugalmat fenntartani minden időben minden kormány legelső feladata.

— Nagy szeretettel foglalkoztunk *a kisipar kérdéseivel is* Csak egészen röviden említem meg, hogy

a kisipar és ezzel kapcsolatban a kiskedelem hitelellátása terén gondoskodunk igen jelentős új lehetőségekről

és egyben a kisipar adózása terén egyszerüsítésekről és könnyitésekről.

Az ipari termelés és általában a munkáskezek foglalkoztatása jegyében áll az a nagy program, amely győri program néven ismeretes és amelynek keretében *többszáz millióra terjedő rendelést adtunk már ki.* Ezek a rendelések a vas- és gépipar, textil- és bőriparnak, — nemcsak a gyáraknak, hanem sokszáz kisiparosnak is — nyujtanak munkát és foglalkoztatást. Az útépítések terén pedig nemcsak a bekötő utak munkálatai folynak, hanem *a nagy állami utak épitésére is kiadtuk a megbizásokat.* Jelenleg az országnak számos részében mintegy *tizenegy-tizenkétezer ember van foglalkoztatva,* a különböző közlekedési természetü beruházások során.

Adóreform

— Az adózás terén nagyjelentőségü intézkedések vannak előkészítés alatt, hogy a közeljövőben letárgyalásra kerüljenek az országgyülésen. Ezek mindegyike azt a célt szolgálja, hogy

a terhek a gyengébb vállakról az erősebb vállakra helyeztessenek át

és főleg, hogy *a családvédelem gondolata az adózás terén is érvényesüljön.* Az örökösödési illeték progressziójának kiépítéséről már említést tettem. Ugyanez fog megtörténni az egyenesadó gerincét képező *jövedelmi adónál is.* Ezzel egyidejüleg az adómentes látminimum megállapításánál törekszünk olyan változtatást létrehozni, amely ezt a minimumot, különösen a többgyermekes családoknál, valóban hatékony védelemmé fejleszti ki. Nagyjelentőségü változtatást tervezünk továbbá *a kivetés módjánál* is, mert sajnos, azt a tapasztalatot szereztük, hogy *az úgynevezett szabadfoglalkozások és nehezen ellenőrizhető jövedelmek bevallása sok esetben távol áll a valóságtól.* Itt a kivetés jogi szabályozásának a merevségén kell enyhíteni és ezért *a zsüri gondolatát fogjuk érvényesiteni,* hasonlóan ahhoz, amint a beruházási hozzájárulásnál jogrendszerünkbe már be van vezetve.

A társulati adónak is új szabályozása készült,

amelynek lényege, hogy *kiküszöböljük a hiányosságokat és betömjük azokat a lyukakat, amelyeken keresztül az adóhatóságok ellenőrzése alól a jövedelmek kicsúszhatnak.*

A földbirtokreform feladatai

Úgy érzem, hogy mindezek után rá kell térnem azokra a kérdésekre, amelyek a *gazdatársadalom életével vannak szoros összefüggésben,* de amelyeknek a jelentősége sok tekintetben kiemelkedik az agrárproblémák közül és egyetemes nemzeti sorskérdéssé válik. *A földkérdésről van szó,* arról a kérdésről, amelyről annyi vita hangzik el manapság és amely nemcsak a falusi, de a városi lakosság érdeklődésének is homlokterében áll. *Senkinek nem közömbös s a nemzet örök élete szempontjából is sorsdöntő jelentőségü, hogy kié a föld, kié az a magyar föld,* amelynek mindnyájan, a város kövei közé szakadt fiai is ennek a nemzetnek, szolgái és szerelmesei vagyunk. Tagadhatatlan, talán senki által kétségbe nem vont tétel, hogy

az irányzat a nagybirtokok csökkenése és a kisbirtokok szaporodása felé halad.

Ez jól van így, mert *minél többen vannak, akiknek a saját földjükben gyökerezik a lábuk, annál több az erős szálfa, amelyet a történelemben időnként végigvágtató viharok nem tudnak a talajból kitépni;* annál több a kötőanyag, amely összeforrasztja és egyben ehhez a szentelt földhöz füzi a nemzet egyetemét.

De mint minden átmenet, *a nagybirtok formából a kisbirtok formába való átmenet is megázkódtatásokkal és hátrányokkal jár.* A földet nemcsak birtokolni, nemcsak szeretni, nemcsak müvelni kell, hanem *jól kell müvelni.* Vitathatatlanok azok az előnyök, amelyeket a nemztei jövedelem szempontjból a jól kezelt nagybirtok tud nyujtani s világos, hogy *ha a jól kezelt nagybirtokból rosszul kezelt kisbirtok lesz, akkor a nemzet egyeteme szenved alatta.* Nekünk tehát éppen arról kell gondoskodnunk, hogy ez az átmenet olyképen történjék, hogy

a nagybirtok nem rosszul kezelt, hanem jól kezelt kisbirtokká váljék

és hogy *a mezőgazdasági lakosságnak azok a rétegei, amelyek a nagybirtokon találták eddig megélhetésüket, ezután is megtalálják megélhetésüket.* Épen ezért igen sokoldalú nevelési, szervezési és irányitási problémával állunk szemben, amelyeknek helyes megoldása fokozatos haladást ir elő.

A rendelkezésre álló anyagiak korlátozott volta és tőkeszegénységünk nem engedi meg, hogy nagy arányban szerezzünk meg birtoktesteket parcellázási célokra és ezért azt a megoldást választottuk, hogy *az 1936. évi telepitési törvény rendszerétől eltérünk.* Azt a kapcsolatot, amely ma fennáll a tulajdonba való átadás és a kishaszonbérletbe való átadás kötelezettsége között és amelynek folytán kishaszonbérleteket csak akkor lehet alakitani, ha ugyanannyi terület tulajdonjogilag is átvétetett, megszüntetjük. Ez a kapcsolat ugyanis azt jelentette, hogy a pénzügyi eszközök korlátozottsága következtében *nem tudtunk elegendő földet tulajdonba átvenni és ennek folytán kishaszonbérletbe sem volt elegendő földterület átvehető.* Az új szabályozás lényege, hogy

a háromszáz holdon felüli kötött birtokok egyharmadrésze, az ötszáz holdon felüli szabad birtokoknak pedig egynegyedrésze kishaszonbérletek alakításának céljára az állam által erre kijelölt szerv útján igénybe vehető.

Sokszázezer holdra nézve megnyilik ezzel, új egészséges kisegzisztenciák alapitásának a lehetősége s esztendőkre folytatható erőteljes, de a termelési szempontokra és a nemzeti jövedelem fokozásának szempontjaira is figyelemmel lévő földbirtokpolitika. Be fog számolni a földmivelésügyi miniszter úr még két kérdésről, egyrészt azokról az intézkedésekről, amelyek azt célozzák, hogy *a falu népe házhelyek alakitása útján, illetve a már juttatott házhelyek beépitése útján emberhez méltó otthonhoz jusson* és valóban gyökeret verjen falujában; másrészt azokról az intézkedésekről is, amelyeket *közép- és nagybirtokok cselédlakásainak a szociális követelményeknek megfelelő átalakitása terén határoztunk el.*

Röviden megemlítem még, hogy *a kormány gondoskodása a mezőgazdasági munkabérek megfelelő szinvonalon tartására az eddiginél fog kiterjedni.* A gazdavédelem lebontása terén is újabb nagy lépéssel fogunk előbbre haladni, amennyiben

nemcsak a tízholdas, hanem az ötven-holdas birtokokig véglegesen rendezni fogjuk hosszúlejáratúvá való átalakítás útján a védett gazdák tartozásait,

azt az eljárást pedig, amelyet az ezer holdon felüli birtokoknál követtünk az egyéni kiegyezések útján, tovább folytatjuk, egészen az ötszázholdas birtokokig. Ezzel háromezerháromszáz birtok kivételével az egész, körülbelül nyolcvanezer védett gazdaadóssági esetet rendeztük.

Összeférhetetlenség, álláshalmozás

Nem szóltam még néhány olyan kérdésről, amely visszatérő problémája a sajtónak és főleg lelkesedni tudó és a közélet tisztasága iránt ösztönösen vágyódó ifjúságunknak.

Előkészitettük a sajtójoggal és a részvénytársaságok működésével kapcsolatos lényegbevágó kérdéseknek korszerű és egy konstruktiv jobboldali politika elgondolásaiba szervesen beleilleszkedő új szabályozását és nagyon alaposan megvitattuk az összeférhetetlenség kérdéseit.

Minisztertársaimmal arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ami mindenekelőtt a törvényhozást és különösen a népképviseleti elv alapján nyugvó képviselőházat illeti, a kérdés súlypontja nem azon van, hogy kiből lehte képviselő, hanem inkább azon, *hogy a képviselő milyen tevékenységet folytathat és mivé válhatik.* Erre a meggyőződésre kellett jutnunk azért is, mert a képviselőháznak egyrészt szinvonala, másrészt lehető sokszinű rétegeződése közérdek; a különböző kérdéseknek szakszerü megvitatását ugyanis másként alig lehet biztositani. Természetes azonban, hogy az ismert és többnyire bevált korlátozásoknak nagyban-egészben fenn kell maradniok. Nehézséget okoz a probléma megoldásánál az is, hogy *a gazdasági élet irányitása és befolyásolása az állam által egyre szélesebb körökre terjed ki és ennek következtében egyre több lehetőség nyilik olyan kapcsolatok létesitésére, amelyek a szigorú jogászi értelmezés mellett az össze-*

Newyorkban összeütközött két földalatti vasúti kocsi. A súlyos szerencsétlenségnél sok ember megsebesült és megcsonkult

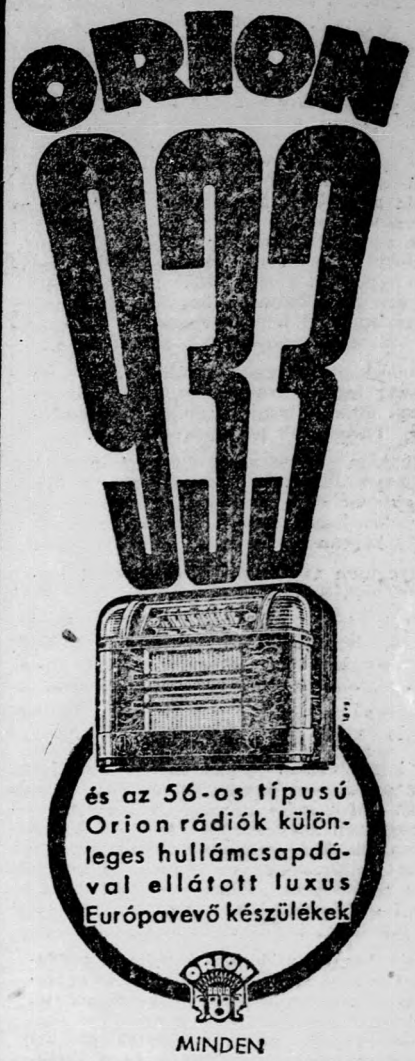

és az 56-os típusú Orion rádiók különleges hullámcsapdával ellátott luxus Európavevő készülékek

MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL KAPHATÓK

Készségesen bemutatja:

Sternberg

Telefon: 136—068, 144—354, 137—708

Királyi és udvari hangszergyár

VII., Rákóczi-út 60. sz.

Az ország legnagyobb és legszebb rádióterme.

Douglas Fairbanks jr és Mischa Auer

Rendező: Henry Kosterlitz

Díszbemutató ma este fél 10 órakor

SZEMEBEN PÁRIZS FÉNYE CSILLOG!

DANIELLE DARRIEUX

MILLIÓ FÉRFI ÁLMODIK RÓLA!

»MÉGIS ÁRTATLAN!«

ELSŐ AMERIKAI FILMREMEKE A

FORUMBAN!

A ma esti díszelőadás teljes bevétele a HORTHY MIKLÓS repülőalapé

férhetetlenség ismérveit kimeriteni látszanak. Ezért nézetünk szerint az általános célt, *a közéleti tisztaság megóvását* kell irányító csillagzatul az összeférhetetlenség szabályozásának rendszere fölé állitani és olyan eljárásról gondoskodni s oly fórumok bevonását biztositani, amely eljárás és amely fórumok megadják a biztositékait annak, hogy a nagy cél, a közéleti tisztaság megóvása valóban biztositva legyen, hogy ne a formát, hanem a lényeget keressük és hogy az összeférhetetlenség valóban megállapittassék olyan esetekben, amikor nyilvánvaló, hogy valamely állásnak az elnyerése, vagy valamely ügyletnek a létrejötte, annak a körülménynek tulajdonitható, hogy az illető tagja az országgyülés képviselőházának. Az összeférhetetlenség gondolatának szolgálatában

gondoskodni fogunk arról is, hogy az ország legfőbb irányitását intéző miniszterek állásuk megszünése után is korlátozásoknak legyenek alávetve.

Behatóan megvitattuk és az irányelveket megállapitottuk *a köztisztviselők és a nyugdijasok mellékfoglalkozásai, az ugynevezett álláshalmozások tekintetében is* és ebben a vonatkozásban is az eddigi szabályozásnál

lényegesen szigorúbb intézkedéseket léptetünk életbe,

amelyek véget fognak vetni annak a visszácságnak, hogy az államot nyugdij terhelje akkor, amikor valaki más jövedelmező állást nyert el, akár a magángazdaság körében is.

A zsidókérdés

A közelmultban jelent meg a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatékonyabb biztositásáról szóló törvény végrehajtásával kapcsolatban négy rendelet, amelyek a *sajtókamarának és a szinmüvészeti- és filmkamarának felállitásáról intézkednek* és müködésüket szabályozzák. Ezzel betetőzést nyert az a jogi szabályozás, amely az emlitett törvényjavaslatal indult el és amelynek

célja, hogy a zsidóságnak a hazai gazdasági és szellemi életben elfoglalt és egészségesnek semmiképen nem mondható, túlzott befolyását arra a mértékre szoritsa vissza, amely a nemzet érdekei szempontjából kivánatosnak és a társadalom békéje szempontjából mulhatatlanul szükségesnek mutatkozik.

Egyes körökben talán csalódást keltett az, hogy ez a kormány a törvény rendelkezéseit szigorú pontossággal, a törvényt létrehozó elgondolásoknak maradéktalan érvényesitésével hajtotta végre. Végrehajtotta pedig nemcsak azért, mert az előző kormány által kezdeményezett törvényes rendezést magára nézve *erkölcsileg kötelezőnek tartotta* — ami természetes is, hiszen számosan tagjai voltunk az előző kormánynak és ugyanarra a pártra támaszkodunk, — hanem

végrehajtotta abban a meggyőződésben, hogy ezzel szolgálatot tesz a nemzetnek és szolgálja azt a jogbiztonságot, amelyet épen e törvény ellenzői annyira hangoztatnak mint kivánságot.

Valóban nagyszabású átépités folyik, hogy a nemzetnek a háza új időknek új viharaival dacolni tudjon. *Ez a munka távolról sincs lezárva és még sok más intézkedés fogja követni, de a gyökerekhez már sok helyen hozzányultunk és hozzá fogunk nyulni mindenütt, ahol erre szükség van.* Amikor egy ünnepi alkalommal Szent Istvánról megemlékeztem, azt a kifejezést használtam, hogy müve *forradalmi jelentőségü változást* jelentett s most is mondhatom, hogy

a munka, amelyet megkezdtünk és amelynek egyes kiemelkedő pontjait itt Önök előtt nagy vonásokban végigvonultattam, forradalmi jelentőségü változásokat hoz létre a magyar életben.

De ugyangy, mint Szent István tette, *mi is ezt a munkát nem forradalmi úton akarjuk végbevinni.* Vagy, ha úgy tetszik,

mondhatjuk akár azt is, hogy forradalmat csinálunk, de csodás forradalmat, amelyet, ha megvalósitunk és úgy valósitunk meg, ahogy akarjuk, a történelemben példaként fogják emlegetni, mint a huszadik századnak nagy magyar csodáját,

amikor egy nemzet minden fia, a legnagyobbtól a legkisebbig, megérzi és meglátja az utat, amelyet követni kell, amikor *a nemzetnek egésze ébred új életre* és ki-ki önmagát legyőzve hozza meg áldozatát.

A miniszterelnök a tekintélyrombolás ellen

— Hetek és hónapok óta figyelem ennek az országnak az életét olyan vártáról, ahonnan messze lehet látni, sokat olvastam, sok emberrel beszáltem és sok olyan beszédet is hallhattam, amely nem hozzám volt intézve és meghallgattam olyan vágyakat és olyan beszédet is, amelye talán el sem mondtak, hanem valahol a lélek mélyén elfojtottak. És ebből az a szilárd meggyőződés kristályosodott ki bennem, hogy elenyésző kivételektől eltekintve — akik mindkét végleten megtalálhatók —

mi, magyarok, nem vagyunk olyan messze egymástól.

Semmi esetre sem vagyunk olyan messze, hogy ne tudjunk együtt dolgozni, együtt érezni, különösen most, amikor nagyobb szükség van, mint valaha volt arra, hogy együtt, menetelj ünk. Programmot adtam, sőt **nemcsak azt: megvalósitást jelentettem** be. Ennek a birtokában keresem a magyar kezeket, minden magyarul érző embernek a kezét, aki igaz lelkében vállalja, elfogadja

a keresztény, nemzeti, jobboldali szociális gondolat jegyében való megújulásnak ezt a programját,

keresem és nem nézem azt, hogy milyen jelvényt hordott eddig. Nem a multat kell most néznünk, hanem a jövőt, amely előttünk áll. Amikor ezt a szivem mélyéből fakadó kivánságot kimondom, az őszinteségnek és tisztességes nyilt beszédnek jegyében azt is meg kell mondanom, hogy

együtt csak úgy tudunk menetelni, eredményt csak úgy tudunk elérni, ha fegyelmet tartunk, ha megbecsüljük egymást

és ha a szabályokat és a tekintélyt, amelyet Isten és hazánk törvényei szabtak elénk, tiszteljük. *Nem akarok diktálni, de addig, amig az első magyar ember, Kormányzó Urunk bizalmának és a többi alkotmányos tényező támogatásának birtokában ezen a helyen állok, vezetni kötelességem és eltökélt akaratom.*

— Nem fojtom el a tárgyilagos birálatnak a hangját, de a destrukciónak, a tekintélyrombolásnak és csak a pusztitásra vezető ösztönök felkavarásának meg kell szünnie, mert a bomlás miazmáival mérgezik a levegőt s mérgezett légkörben dolgozni lehetetlen.

Ezért nekem és miniszertársaimnak kötelességünk, hogy a légkört tisztán tartsuk. Komolyak az idők és komolyak a szavaim. Erős a hitem és a reményem, hogy minden magyar fül megérti ezeket a szavakat, hogy a levegő tiszta marad s nem fog sor kerülni arra, hogy — talán fájó szivvel bár — de kötelességünk tudatában közbelépjünk. Erős a hitem és reményem azért is, mert bizom benne, hogy ebben a tiszta légkrben a pártok korlátai felett össze fognak fonódni a magyar kezek.

Szünni nem akaró, viharos lelkesedéssel ünnepelte a nagygyűlés közönsége *Imrédy* Béla miniszterelnököt beszéde végén, de beszéde közben is sokszor zúgott fel a lelkes taps és helyeslés.

Sztranyavszky Sándor földmivelésügyi miniszter beszéde

A miniszterelnök után *Sztranyavszky* Sándor földmüvelésügyi miniszter szólalt fel. Beszédének elején megálapitotta, hogy *a terméselosztás kitünően sikerült.*

— Tisztában voltunk azzal — mondotta —, hogy jó termés esetén is *csak megfelelő értékesitési árak lendithetik fel a gazda sorsát.* Ezután a kormánynak a búzaár megállapitásával kapcsolatos intézkedéseit ismertette, majd az állatértékesités problémáiról beszélt.

Ismertette ezután a miniszterelnök által bejelentett *földbirtokpolitikai intézkedéseket.*

— *Ügyelni kell arra* — mondotta —, *nehogy a föld kérdését úgy kezeljék, hogy abból hivatlanok számára olyan anyag kovácsolódjék, amely ezután az ő kezükben tisztán ellenkező célt és hatást vált ki,* mint amilyent kivánnak. A miniszterelnök úr bejelentette azt az intézkedést, amellyel

a kishaszonbérletek számának szaporitását kivánja a kormány lehetővé tenni.

Lelkiismeretes és gondos megfontolás után járultam ezzel a javaslattal a minisztertanács elé. Remélem, hogy ennek a kérdésnek a megoldása a kormány akarata mellett a magyar közönség megértésével fog találkozni. Lényege ennek az intézkedésnek az, hogy

kisbirtokokat és haszonbérleteket létesitsünk elsősorban azokból a birtokokból, amelyek idegen állampolgárok kezén vannak, azután azokból a birtokokból, amelyek részvénytársaságok, vagy bankok kezén vannak, továbbá a bérben kezelt nagyobb birtokokból.

A magánkezelésben levő, de rosszul kezelt birtokokból és csak utolósorban a saját kezelésben lévő jól kezelt birtokokból. Az 500 kat. holdon felüli középbirtokból egynegyed rész vehető igénybe. Ezen kivül a 300 kat. holdon felüli közös birtokból, az előbb felsorolt birtokokból és ezek között az 1938:XV. t.-c.-ben felsoroltak tulajdonában levő birtokokból kis haszonbérletet fognak alakitani, ahol kellőszámú, de megfelelő anyagi felkészültséggel is rendelkező jelentkező lesz.

Hosszan foglalkozott ezután a miniszter *a családiház-épitési tervekkel.* Ezen a téren arra kell törekedni a kormánynak, hogy *elősegitse azoknak a házhelytelkeknek a beépitését, amelyeket eddig még nem épitettek be.* Ezt részben úgy kivánja megvalósitani, hogy *azoknak, akik megfelelő előfeltételekkel rendelkeznek, a ház felépitését elősegitik.* Azoktól, akik a házat nem akarják felépiteni, vagy továbbra is — mondjuk három évig — beépitetlenül hagyják, *elveszik a földet és olyanoknak juttatja, akik a háztelek beépitésére vállalkoznak.*

Foglalkozott még a miniszter a falufejlesztés kérdéscivel, majd *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter mondott beszédet. Elsősorban szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozott. A jól sikerült nagygyülést *Baross* főispán zárta be.

Imrédy miniszterelnök a lemondási álhirek ellen

A nagygyűlés után *Imrédy* Béla miniszterelnök meglátogatta a különböző kisgazdacsoportokat, majd átment a Horthy-parkba, ahol *a 44-esket kereste fel.* Megható volt, hogy a régi katonák milyen szeretettel vették körül a kormányelnököt, aki hosszan elbeszélgetett velük.

Ezután a Turul-szállodába ment a miniszterelnök, amelynek nagytermében közebéd volt. Az első felköszöntőt *Baross* Ákos mondotta a kormányzóra, majd több felszólalás után *Imrédy* miniszterelnök mondott rövid, igen érdekes beszédet.

Megköszönte elsősorban az elhangzott üdvözléseket és kifejtette, érzi azokból, hogy *a szózatot, amelyet az egység érdekében a nemzethez intézett, megértéssel fogadták* és az visszhangra talált.

Örül, hogy itt, a Dunántúlon szembefordulhat azokkal a hiresztelésekkel, amelyekkel az utóbbi hetekben a közvéleményt nyugtalanitották.

Érzi, *itt az ideje, hogy a hetek óta teljesen hazug, kósza hirek után felelős szó is elhangozzék.* Két külföldi utat tett a nyáron és mind a két külföldi út sikerrel végződött. Szivélyességet és barátságot tapasztalt mindkét országban. Amikor hazajött, látnia kellett, hogy

vannak magyar emberek, akik nem tudni miért és nem tudni mi okból, az ország vezetőit sárba akarják rántani.

Sikerült önmagából kiirtani minden hiúságot, számára *mindegy, hogy a magyar sors jobbrafordulása kinek a nevéhez fűződik,* azt azonban

vegyék tudomásul, hogy soha a nemzetet semmiféle felesleges kockázatba nem fogja belevinni.

A nemzet érdeke védelmében mindenkor síkra fog szállni.

Nem akar részletesen kitérni a terjesztett rémhirekre, amelyeket állitólagos kedvezőtlen külföldi fogadtatásokról korpoltáltak, továbbá a kormányférfiak közötti ellentétekről is terjesztettek hitványul hazug híreket.

Soha a kormány tagjai között egy pillanatra sem merült fel komoly nézeteltérés.

— *Eljöttünk ide miniszertársaimmal együtt* — mondotta — *élő cáfolatául annak a vágyálomnak, hogy ez a kormány lemondana.* Tessék tudomásul venni, hogy

ezt a szivességet nem teszem meg.

Reméli a miniszterelnök, hogy *ez a hisztériahullám, amely végigsöpört az országon, beoltotta és ellenállóképessé tette a magyar társadalmat.*

— És én — folytatta — *megláttam most, hogy barátaim közül kik a barátaim és kik nem barátaim. Közölhetem, hogy az emlékezőtehetségem igen jó.*

Végül megismételte a népgyülésen elhangzott felszólitását, hogy mindazok, akik a keresztény, nemzeti jobboldali, szociális megujhodás munkásai akarnak lenni, gyülekezzenek-e kristályosodási front köré.

Tomboló tapssal és lelkes éljenzéssel fogadta a közebéd előkelő közönsége a miniszterelnök felszólalását.

Ebéd után a főispánnál voltak hivatalosak a politikusok feketére, majd a miniszterelnök kiséretével együtt megjelent a Katolikus Legényegylet kongresszusán, ahol *Antal* István államtitkár beszédet is mondott. A politikusok nagyrésze délután öt órakor különvonaton tért vissza a fővárosba.

Megemlítjük, hogy *a miniszterelnök két beszéde a kormánypárt tagjai között teljes megértésre talált* és bizonyos, eddig homályos kérdések teljes tisztázása jó hatást váltott ki.

MH

Békehadsereg - háborus hadsereg

Valamikor régen egyes családok vivtak egymás ellen harcokat, később ha országok csatáztak is, valójában az egymással szembenálló csapatok csatájáról volt szó. A mai háborukat azonban *egész népek* vivják egymás ellen és ezek a háborúk évtizedekre, talán évszázadokra rányomják bélyegüket a népek sorsára. Amikor pedig egy nép életéről és haláláról van szó, *akkor a nép minden egyede köteles a hadsereg rendelkezésére állani.*

Egy ország akkor készül fel jól a háborúra, ha megszervezte jóelőre *összes erőinek teljes kihasználását.* Erre nagy szükség van, hiszen minden háború bizonytalan erejű ellenfelekkel zajlik le. Az ellenséges csapatok számát, erejét, müszaki felkészültségét soha nem lehet pontosan ismerni.

Az erős háborús hadsereget békében kell előkészíteni. Az előkészületek legfontosabbika: *az emberanyag biztositása.* Ezért is fontosak a népegészségüggyel és népszaporodással foglalkozó intézkedések. A hazának sok egészséges, fáradalmakat biró férfire van szüksége.

A háborúban a pótlás: *az emberanyag és a hadifelszerelés pótlása* a legfontosabb feladatok egyike. Azért kell a fiatalságot békeidőben kiképezni, mert háborúban nincs már rá idő, ha hirtelen szükség van rája. Vannak külföldi államok, ahol a hadsereg szolgálatába a nőket és a még nem katonaköteles fiatalokat is bevonják.

A mai világban háromféle haderő áll a küzdő felek rendelkezésére: szárazföldi, tengeri és légi. Hogy melyikből mennyit tart az állam, az földrajzi, ipari és pénzügyi viszonyaitól függ. Természetes például, hogy Angliának aránytalanul nagyobb a tengeri hadereje, de viszont kisebb a szárazföldi, mint egy Európa belsejében elhelyezkedett országé.

Hogy a háborús hadsereg minél könnyebben és gyorsabban megalakulhasson, ahhoz *minél nagyobb békehadseregre van szükség.* A békehadseregből a hadi seregre való áttérés gyors végrehajtása nagyjelentőségü kérdés. Aki korábban felkészül, az korábban kezdheti meg döntő hadműveletét. *„Ha békét akarsz, készülj fel a háborúra!"*

Nekünk is fel kell tehát készülnünk.

A francia hadgyakorlatok főhadiszállása egy teherautóban. Sistern vezénylő tábornok ül a telefonkészüléknél.

ÉLETUNTAK

A Személynök-utca 7. számú házban levő alkalmaztatási helyén *gázzal megmérgezte magát Gál* Margit 26 éves mindenes. Súlyos állapotban a Rókus kórházba szállitották.

A Vörösmarty-utca 75. számú bérházban *Müller* Jakabné 36 éves manikürösnő idegbaja miatt *altatószerekkel megmérgezte magát.* Kórházba szállitották.

A Búsuló Juhász-vendéglő előtt eszméletlen embert találtak a járókelők. Kiderült, hogy *Karsai* Lajos 34 éves sütőmunkás az illető, aki öngyilkossági szándékból *nagymennyiségü chininnel mérgezte meg magát.*

Merénylet az egyiptomi király ellen

A Reuter-Iroda jelentése szerint uszodából eltévozott, ahol Egyiptom Faruk királyra rálőttek, midőn a sport-úszóbajnokságainak díjait osztotta ki. A lövés célt tévesztett.

Alexandria, szeptember 4.

M•H

Lázár ny. igazságügyminiszter átvette Az EST irányítását

Tizenöt napra betiltották Az EST megjelenését

A belügyminiszter tizenöt napra betiltotta *Az Est* című napilapot. A betiltásra a *„Két nyilatkozat a Daily Telegraph cikkéről”* című közlemény alatt okot. A végzés indokolásában megállapítja, hogy az említett cikk *az ország külpolitikai érdekeit veszélyeztette.*

*

Érdekes, hogy negyvennyolc órával a betiltás előtt lett *Lázár* Andor ny. igazságügyminiszter *Az Est*-lapok *főügyésze és egyben főszerkesztői címmel legfőbb irányítója*, mint az eltávozott *Salusinszky* Imre, addigi főszerkesztő utóda. *Lázár* Andor, aki *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnöksége alatt honvédelmi államtitkár, majd *Gömbös* Gyula és *Darányi* Kálmán alatt öt és fél éven keresztül igazságügyminiszter volt, a képviselőházban Debrecen követeként foglal helyet. *Lázár*, a Nemzeti Egység Pártjának tagja. Amióta miniszteri tárcájáról leköszönt, teljesen visszavonult a politikai élettől. Most, hogy *Az Est*-lapok szerződtették — az elterjedt hírek szerint — *kilép a NEP-ből, mandátumát azonban megtartja és pártonkívüli képviselőként ismét erősen részt óhajt venni a parlamenti életben.*

Mint külön érdekességet megemlíthetjük, hogy *Lázár* Andor már el is foglalta új munkahelyét abban a szobában, amelyben *Miklós* Andor dolgozott s amely szoba *Az Est* alapítójának halála óta kegyeletből változatlan berendezéssel ezideig használaton kívül állott.

M•H

Összeütközött két villamos, kilencen megsebesültek

Hatalmas recsegés, ropogás, ablakbetörés, sikoltozás zaja verte fel vasárnap délben az Eskü-tér környékét. Budáról jövet az Erzsébet-hídon haladt keresztül Pest felé a 76-os jelzésü villamos. A megállóhelyet ugyanekkor hagyta el a 27-es villamos és megindult az Apponyi-tér felé.

A 76-os villamos vezetője meg akart állni a megállónál és ekkor rémülten látta, hogy *nem működik a fék.* A kocsi megindult az Eskü-tér felé a 27-es nyomában. Mintegy tizenöt-húsz métert csúszhatott a kocsi, amikor

elérte az előtte haladó villamost és belerohant annak pótkocsijába.

A 76-os kocsi perronján álló utasok előre buktak és nekicsapódtak az ablaküvegnek. A karambol következtében a 76-os villamos ablaküvegei betörtek és

a zsúfolásig megtelt kocsi utasai közül a szerterepülő üvegdarabok többet megsebesítettek.

Az első pillanatban senki sem tudta mi történ és pánikszerű izgalom vett erőt az embereken. *Az utasok közül igen sokan vérző arccal ugrottak le a kocsiról, a nők segítségért kiáltottak.* A rémület csak akkor csillapodott, amikor kiderült, hogy a villamosösszeütközésnek szerencsére nincsenek súlyosabb következményei.

Három mentőkocsi érkezett gyors egymásután a helyszínre. Első segélyben részesítették, bekötözték a szerencsétlenség sérültjeit. Összesen

kilencen szenvedtek zúzódást, horzsolást, üvegszilánk okozta sebesülést.

Ezek: *Onodi* György kalauz, *Simon* János asztalosmester, *Perni* Leóné alezredes özvegye, *Szattler* Hermanné, *Szakács* Gyula tanuló, *Horváth* Antal cipész, *Berner* Béla kalauz, *Szabó* Antal lakatos és *Egri* László kocsivezető.

A nyomozás adatai szerint az idézte elő a szerencsétlenséget, hogy

a 76-os jelzésü villamoskocsinak elromlott a fékje és a vezető hiába próbálta megállítani, a kocsi tovább robogott.

A 27-es villamos pótkocsijának hátsó perronja, úgyszintén a 76-os első perronja az összeütközés következtében behorpadt. A forgalom hosszú időn át szünetelt a vonalon.

suli után a Divatcsarnokban találkozunk! ... Kiszámítottam, hogy ha ott vásároljuk a tanszereket: marad még egy kis zsebpénzünk is! ...

Füzetek

1 darab famentes középiskolai füzet, 16 lapos	—.10
1 darab famentes pepita füzet, 40 lapos	—.22
1 darab famentes pepita füzet, 60 lapos	—.32
1 darab tintabíró piszkozati füzet, 100 lapos	—.25
1 darab jegyzet füzet, 16 lapos	—.08
1 darab szótár füzet, 16 lapos	—.08
1 darab szótár füzet, 32 lapos	—.14
1 darab zöldfedelű rajzfüzet, 8 lapos	—.18
1 darab zöldfedelű rajzfüzet, 16 lapos	—.32
1 darab hangjegyfüzet, 8 lapos	—.12

Irószerek, rajzszerek:

3 drb jó minőségű irón	—.22
1 drb iskolai irón	—.15
1 drb radíros irón	—.22
1 drb piros v. kék irón	—.25
1 drb tollszár	—.15
12 drb tollhegy	—.28
1 drb Müller gombfesték	—.08
1 drb ecset 6—8-as	—.10
1 drb ecset 8—10-es	—.12
1 drb ecset 10—12	—.14
2 drb radírgumi	—.22
8 drb rajzlap	—.22
1 drb irónhegyező	—.15
1 drb fejes vonalzó, 53 cm	—.44
1 drb háromszögvonalzó,	—.25
1 drb vonalzó, 30 cm	—.10
1 drb körző	—.78
1 drb nyeles körző	—.98
1 drb rajztábla	—.88

Táskák

Iskolai háti táska, novida anyagból, bőr szíjjal	1.58
Háti táska molinó anyagból, képes tetővel	1.98
Lakkszerű iskolai hátitáska, bőr szíjjal	2.40
Novida háti táska, külön sarokkal és szegéssel	2.25
Háti táska, lakkszerű anyagból, bőr szíjjal	3.20
Iskolai háti táska, jó minőségű síma bőrből	7.50
Iskolai háti táska, erős bőrből express ára	5.20
Marhabőr aktatáska, 41 cm, express ára	5.20
Iskolai aktatáska, kottaméret, síma bőrből	8.80
Aktatáska, novida anyagból, bőr szíjjal	1.88

Uzsonnatáskák

Molinóból bőrszíjjal	—.85
Képes tetővel	—.95
Lakkszerű anyagból	—.98
Fűzből és nádból 1.68, 1.20,	—.98

Tolltartók:

1 drb légzáras tolltartó 7 cm széles	—.44
8 cm széles	—.66
10 cm széles	—.88
1 drb redőnyös tolltartó	1.50
1 drb kihúzós tolltartó	—.22

Tolltartó felszerelés:

1 drb légzáras tolltartó
1 drb tollszár
2 drb tollhegy
1 drb irón
1 drb hegyező
1 drb radír ... összesen —.88

Az országos szabványhivatal által előírt iskolaszerek, füzetek, rajzeszközök, kaphatók.

Magyaros formaruhát a Magyar Divatcsarnokból. Kérje nagy iskolai árjegyzékünket!

Minden 1 helyen

Magyar Divatcsarnok

Budapest, VII., Rákóczi út 70—76

ŐSZI LAKBERENDEZÉSI ÉS HÁZTARTÁSI VÁSÁR

Már csak 1 hétig tart!!

Tekintse meg 32 magyar kis- és középipari szakma mindenben versenyképes teljesítményeit

KÜLÖN CSOPORTOK:

A Berlinben díjnyertes magyar kisipari remekek szalonja. — Asztalterítési verseny. — Délelőtt: főzőbemutató — délután: főzőverseny. — OTI balesetelhárító és egészségvédelmi kiállítása. — Rádiócsoport.

50%-OS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY

Felutazásra még szeptember 12-ig érvényes! — Küföldieknek vizummentesség, utazási kedvezmény 12 államban.

70 FILLÉRES KEDVEZMÉNYES BELÉPŐJEGYEK

a jegyirodáknál és a napilapok kiadóhivatalainál.

Aranyvasárnap volt az Őszi Lakberendezési Vásáron

A vasárnap a tömegeké volt az *Őszi Lakberendezési Vásáron.* Kora reggeltől szinte a zárás percéig szünni nem akaró hosszú sorokban érkeztek a látogatók, akik között ezúttal különösen a vidéki és a külföldi érdeklődők szokatlanul nagy száma tünt fel. A kimutatás szerint *egyedül vasárnap közel 3000 utas fordult meg a vásár területén,* az összes vasárnapi látogatók számát pedig a tömegek felmérésében jártas rendőrtisztek *30—35.000 főre tették.*

A vasárnap egyben főpróbája volt az Őszi Vásárnak a területi beosztás szempontjából is. Ez évben ugyanis a rendezőség okulva a tavaly itt-ott előfordult tülekedésen, egészen új beosztást állapított meg, mely minden kiállítónak két kirakati oldalt, a közönségnek mégis nagyobb mozgási szabadságot nyujt. Jórészt ennek az új elrendezésnek volt köszönhető, hogy a nagy tömegzajlás legforróbb óráiban sem akadt meg az áruválogatások és az üzletkötések forgalma sem. A kiállítók vasárnap szinte kivétel nélkül jutottak vevőhöz, vagy legalább is oly érdeklődőkhöz, akikkel az üzletet a közeljövőben le tudják kötni. *Aranyvasárnapról* beszéltek a kiállítók és ha mértékül azt a pusztítást vesszük, amely az élelmiszerfronton az utolsó falatig kiürítette a standokat, úgy valóban azt kell hinnünk, a jó termés és a lassan mégis csak megindult gazdasági bizakodás teljes erejével először az Őszi Vásár első vasárnapján éreztette hatását.

HANGAY SÁNDOR ÍRÁSAI

Érdekes kis kötetben adta ki *Hangay* Sándor, a kitünő író és költő néhány összegyüjtött írását. A legelső, ami meglepi az embert, amikor végiglapozza a könyvet, *Hangay* Sándor *sokoldalúsága.* Lirától kezdve egészen politikáig és riportig, mindenfajta írás szerepel az érdekes kötetben. Nehéz volna megállapítani, hogy melyik írása a legjobb, annyféle a cikk a kötetben, hogy nem is lehet azokat összehasonlítani. A kötet átlapozása után azonban meg lehet állapítani, hogy *Hangay* Sándor nemcsak kitünő költő, hanem a próza minden válfajában is elsőrangú az, amit produkál. Különösen érdekes „Fogány magyarok” című, már tanulmányszámba menő írása, figyelemreméltóak a magyar repülésügyről és a pilótákról szóló cikkei, de érdekes a könyv minden oldala. Aki egy sokrétü, kultúrált írót akar megismerni, olvassa el *Hangay* Sándor összegyüjtött írásait.

ITT A MEGHITT SAROKBAN ELMONDHATOM...

Claire James 19 éves hollywoodi szépség nyerte el a Miss Kalifornia címet és serleget. Mint a képről látható: teljes joggal.

*

Stephaich Irma, a somogymegyei alispán leánya nemrégen apjának és a somogyi főispánnak társaságában súlyos autóbalesetet szenvedett. A kaposvári kórházban fekszik, de a napokban felgyógyul és utóüdülésre édesatyjának Szigetvár melletti birtokára utazik.

*

Az egyik ismert budapesti szinmüvész kibérelte az egyik ismert budapesti színházat. Azt mondják, hogy a rokonszenves vállalkozáshoz a tőkét a nem egészen fiatal színművész egészen fiatal, igen jómódú és Jugoszláviából származó menyasszonyának családja adta.

*

A tótmegyeri Károlyi-uradalom óriási vadászterületein évente nagyszabású fogolyvadászatot tartanak, amelyen mindig előkelő nemzetközi társaság vesz részt. Hír szerint I. Zog albán király és felesége, Geraldine királyné a közeljövőben a Felvidékre látogatnak el s ott először megtekintik a nemrégiben vásárolt kovarci vadászterületet, majd résztvesznek a tótmegyeri vadászaton. A királyi vendégek fogadtatására már megtették a szükséges előkészületeket. A tótmegyeri fogolyvadászat szeptember 8-án lesz.

*

Nagyláng földesurának, gróf Zichy Jánosnak, a Keresztény Gazdasági Párt elnökének fia: gróf Zichy János Géza belépett a rádióhoz, ahol próbaszolgálatot végez, mint rádióbemondó. A több nyelvet beszélő fiatal Zichy gróf négyheti próbaidő után tudja meg, hogy véglegesítik-e szpikeri minőségben.

*

Erdély írói, hazánk történelmi levegőjű tájai közé viszavonulva dolgoznak új műveiken. Gróf *Bánffy* Miklós gyönyörű bonchidai kastélyában dolgozik óriási regénytrilógiáján, amely *„Megszámláltatott és hijjával találtatott"* címen a háború előtti magyar életet tárgyalja. *Kós* Károly Sztána falucska hegyei között dolgozik a *Kolozsvári*-szobrásztestvérekről, a prágai Szent György-szobor halhatatlan alkotóiról szóló regényén. Ezzel kapcsolatban a középkori Kolozsvár élete elevenedik meg az olvasó előtt. *Nyirő* József a Hargita tövében fészkelő Székelyudvarhelyen, a székelystílusú házának hegyekre néző ablaka előtt írja a székely nép egyik legtragikusabb élményének, a mádéfalvi veszedelemnek történetét. *Tamási* Áron Farkasfalván, szülei egyszerű kis házában dolgozik *„Itt élned, halnod kell"* című regényén, amely mellett egy másik könyvet is ír Gábor Áronról, a 48-as szabadságharc ágyúöntő székely hőséről. A legújabban feltünt fiatal erdélyi írótehetség, gróf *Wass* Albert mezőségi birtokán írja Csaba királyfiról szóló regényét.

MOZIHÉT PREMIERESEMÉNYEI AZ „OLIMPIÁSZ" ÉS AZ „UJ BÁLVÁNYOK"...

Mozgalmas hetük volt a filmszínházaknak. Hat film került bemutatásra az elmúlt héten.

NEMZETEK ÜNNEPE

A legérdekesebb, a legizgalmasabb, a legszebb a *Berlini Olimpiász*, Leni *Riefenstahl* filmje, az olimpiai játékoknak varázslatos szépségében való megelevenítése a mozivásznon. Csak áradozva szólhatunk a filmről. Nemcsak a rendezés, a fotografálás művészete, hanem az olimpiai események drámai lendülete, a sportszépség, az erő és akaratéposza. Minden kitalált történetnél érdekfeszítőbb ez a film, amelynek szereplői nem színészek, hanem a világ minden nemzetének legjobb sportférfiai. Az olimpiai játékok szimbólumával, a fáklyafutás festői és izgalmas felvételeivel indul a film. Ez a film az örök emberi barátság és a béke gondolatának a legszebb propagandája. Az olimpiai film egyben a világ legkitünőbb atlétainak idegfeszitő harcát mutatja be. A különböző versenyszámok lélekzetelállító izgalmát élvezzük, amikor megjelennek a mozivásznon a világbajnokokká lett *Owens, Metcalfe, Salminen, Iso-Hollo, Carpenter, Tajma, Meadows, Hishida, Carper, Csik Ferenc, Csák Ibolya* és ki tudja még felsorolni annak a sok nagy sportatlétának a nevét, akik résztvettek az olimpiai játékokban. A közönség óriási érdeklődéssel élvezte a nagyszerű sportélményt, a kolosszális filmbravurt, amelyet a közeljövőben követni fog az olimpiai film második része.

Az olimpiai díszbemutató közönsége igazi sportlelkesedéssel és örömmel fogadta a filmet, amely Leni *Riefenstahl* dicsősége. A díszelőadást *Pluhár* István lelkes szavai vezették be és résztvett a pénteki díszelőadáson *Horthy* Miklós családjával és *Imrédy* Béla miniszterelnök is. Az előző esti bemutatón pedig *József* királyi herceg és *Auguszta* királyi hercegasszony, vitéz *Rácz* Jenő, *Reményi-Schneller* Lajos, *Mikecz* Ödön és *Bornemisza* Géza miniszterek és a meghívott előkelő közönség jelent meg. Az *Uránia* filmszínházban is nagy sikerrel győztek nemcsak a külföldi, hanem a magyar olimpikonok is, akik személyesen meg is jelentek viharos tapsok között az Uránia színpadán.

UJ BÁLVÁNYOK

A *Royal Apolló* új *Metro*-filmje a levegő rettenthetetlen hőseit mutatja be, akik életüket is feláldozzák az emberiség haladásáért. Soha nem volt időszerűbb bemutatni Magyarországon a repülés hőseit és filmet készíteni azokról a férfiakról, akik nemcsak az országok új bálványai...

A film megrázó szöveggel kezdődik. Ezt az érdekfeszítő, izgalmas filmet a magyar repülés úttörő hősei emlékének ajánlotta a *Metro* magyar igazgatósága, *Endresz* Györgynek, *Magyar* Sándornak, *Kvasz* Andrásnak, vitéz *Kaszala* Károlynak, *Dobos* Istvánnak, akik életük kockáztatásával, hősiességükkel és önfeláldozásukkal hozzájárultak a magyar aviatika fejlődéséhez. Az *Uj bálványok*-ban a tipikus amerikai ízü romantikus regénynek az izgalmait a mai század technikai csodájának, a repülésnek bravuros, hajmeresztő mutatványai adják. A főmozgató ereje a darabnak, hogy minden újabb repülési rekordot meg kell dönteni a levegőben. A levegő hősének nincs éjjele, nincs nappala, nincs ünnepe, nincs hétköznapja, csak egy célja van: győzni a levegőben... A pilóta felesége pedig igazi mártirasszony, aki örökké rettegve várja azt a pillanatot, amikor férjéről, a levegő titánjáról hozzák a halálhírt...

Victor *Fleming* lelkesedéssel és technikai bravurral rendezte a repülés új nagy filmjét. A főszereplők is mind kitünőek. Clark *Gable* rettenthetetlen bátorsága illúziót keltő, Spencer *Tracy* pedig igazi hü bajtárs. A szenvedő pilótafeleség szerepében Myrna *Loy* egyszerű eszközökkel érzékelteti halálos szerelmét és asszonyi szenvedéseit. A *Royal Apolló* díszpremierjén a film nagy sikert aratott.

ÉG CHICAGO

Amerikai történelmi film. Megrázó hatással eleveníti meg a fejlődő Chicago 1871. évi pusztulását, amikor a város a tüzvész áldozata lett. Henry *King*, az izgalmas cselekményt történelmi dokumentumok alapján, hatásosan és nagyvonalúan rendezte meg, felhasználva a modern filmtechnika csodáit. Alice *Faye*, a zengőnangú dizöz most nemcsak énekével, hanem drámai játékával is meglepte a közönséget. Tyrone *Power*, Amerika egyik legnépszerübb filmbonvivánja nemcsak szép férfi, hanem jó színész is. Don *Ameche* egyike a legkiválóbb amerikai színészeknek. Mindent összevéve a film megérdemli a sikert.

A PAPUCSHŐS

Magyarul beszélő film. Régen volt magyar filmnek ilyen őszinte sikere. Elsősorban dicséretet érdemel maga az író, *Mihály* István, aki nemcsak mulatságos pesti bohózatot irt, hanem belevitt abba kesernyés kis életigazságokat, amelyek egyes jeleneteknek szinte tragikómikus szint adtak. *Kabos* Gyula, a papucshős figurájában ismét bebizonyította, hogy nagy komédiás, Chaplini hatásokat ért el, a nevetésen keresztül könnyeztetett. A slemil papucshöst, a szomorú férjet, a nyárspolgári hivatalnokot Kabos minden szavában, minden mozdulatában kihangsúlyozza. Papucshős mindig volt és mindig lesz. *Vaszary János* a kitünő tragikomédiát a papucshősről és annak családjáról vérbeli rendezői ötletekkel és groteszk helyzetkómikummal vetiti elénk, szinte a kispolgári társadalom keresztmetszetét adja. *Kabos* Gyulán kívül külön ki kell emelnünk *Bilicsi* Tivadar jóizü házmesterfiguráját, továbbá *Vaszary* Piroska tipikus, kibírhatatlan anyósfiguráját. *Erdélyi* Mici groteszk leány- és feleségfigurája, továbbá az üde, fiatal *Bérczy* Kató, a még mindig snájdig *Kertész* Dezső, a szárazhumorú *Pethes* Sándor és *Orsolya* Erzsi kitünő epizódalakjai a nagyszerű színészegyüttesnek. *Kálmán* Tibor hangulatos tangója már a pesti aszfalt slágere.

SHIRLEY TEMPLE IGAZI „KIS PRIMADONNA"

Amerika első számú gyermekkedvence, Shirley *Temple* tényleg tehetséges gyermeksztár. Felnőtt primadonnákat megszégyenitő tehetséggel énekel, táncol, nevettet és két órán keresztül szórakoztatja a közönséget. A modern miliőben játszódó amerikai történet nagyszerű alkalmat nyujt a ragyogó gyermeksztárnak, hogy sikert arasson. Allan *Dwan* színes és mozgalmas rendezése nemcsak a gyermeksztárnak, hanem a szép és rokonszenves Gloria *Stuartnak* és Randolph *Scottnak* is alkalmat nyujt hálás alakitásokra. A *„Kis primadonna"* nagy sikert aratott a *City* és *Kamara* filmszínház premierjén.

„PÁRIS LÁMPAFÉNYNÉL"

Izig-vérig párisi film. A darab cselekménye egy párisi öregedő lokáltulajdonosnőről és leányáról szól. Maturalista színekkel elevenitette meg a film rendezője nemcsak Páris festett éjjeli világát, hanem egy öregedő nő utolsó szerelmi fellobbanását is, akit már csak pénzért szeretnek... Francoise *Rosay*, Pesten is ismert párisi színésznő lélekbemarkolóan, igazán egyszerű színészi eszközökkel játsza meg, jobban mondva érzi át az öregedő asszonyok örök asszonyi tragédiáját. Albert *Prejan*, az ismert énekes színész kissé hálátlan szerepet kapott, nem neki való a fiatal hódító, de sebaj, a közönség kitünő párisi filmet a végén tapssal jutalmazta. (V.)

Hűvösebb idő esetén a városligeti Széchenyi strand

37°-os meleg medencéje az újonnan feltárt Szent István forrás vizével nemcsak strandbelépővel, hanem 50 filléres pótjegy váltása mellett az I. osztályú thermálfürdőkkel kapcsolatban is használható

Stux és Fux

a lakberendezési vásáron

Szín: az Iparcsarnokban, a lakberendezési vásár.

FUX: Hát maga mit csinál itt, Stux úr?

STUX: Berendezkedem...

FUX: Ne mondja! Olyan jól megy magának?

STUX: Időm van elég, nem panaszkodhatom...

FUX: No és abból akar bútort venni?

STUX: Ki mondja, hogy bútort akarok venni? Berendezkedem a semmittevésre... Minden kiállítást és vásárt megnézek, hogy valamivel elüssem az időt...

FUX *(mérges)*: Már megint kezdi az ugratást?! Hogy tetszik magának ez a vásár?

STUX: Nem elégit ki. Bejártam az egészet már vagy ötször és nem találtam meg mégsem azt, amit keresek...

FUX: Mi az, amit keres?

STUX: Hitel...

FUX: Azt elhiszem, hogy magának nem adnak hitelbe... Mit akar tulajdonképpen venni?

STUX: Egy szobaberendezést. Az enyém, sajnos, már használhatatlan.

FUX: Tönkrementek a bútorai?

STUX: Dehogy! Olyan jó állapotban vannak, mint új korukban.

FUX: Akkor miért mondja, hogy használhatatlanok?

STUX: Mert a végrehajtó elszállította őket... Hogyan használjam a bútoraimat, ha nincsenek otthon?

FUX *(dühös)*: Mondja, még ebből is viccet csinál?! Ha szüksége van bútorokra, akkor azt ajánlom, vegyen egy kombinált szobát. Abban együtt van minden: a háló, az ebédlő és az úriszoba.

STUX: Nem is tudtam, hogy nekem is kombinált szobám van...

FUX: Hogy-hogy?

STUX: Mert most az én hálóm és ebédlőm bútora is együtt van az árverési csarnokban...

FUX: De nem így értettem!

STUX: Akkor is kombinált szobánk van. Egy szobában alszunk, étkezünk és fogadunk vendégeket... Ugyanis egyszobás lakást vettem ki...

FUX: Magának még az is sok! Egy cella kellene magának! Értsen már meg! Kombinált bútor például ez: nappal szék, éjjel ágy.

STUX: Nem praktikus. Mi történik például akkor, ha nappal akarok lefeküdni? Muszáj székben aludni?

FUX: Ha nappal akar lefeküdni, akkor egyszerüen szétszedi. Nagyon könnyen megy.

STUX: Akkor pláne nem kell. Masszív bútorokra van szükségem, mert a kisfiam úgyis szétszed mindent az első órában...

FUX *(dühöng)*: Hogy szednék szét magát darabokra! Ha masszív bútor kell, vegyen telehálót.

STUX: Hogyisne!... Örülök, hogy az enyémtől megszabadultam.

FUX: Miért örül ennek?

STUX: Na hallja, tele volt, de kicsiánoztattam...

FUX: Hagyja már ezt a témát, mert nem érdekel! Nézze inkább azt a csodaszép körtefaebédlőt.

STUX: A körte is rajta van a fán?

FUX: Mondja, milyen ostoba kérdés ez már megint?

STUX: Ha nincs rajta, akkor hogyan tudja, hogy pont körtefa? Hátha alma...

FUX: Almafa nincs!

STUX: Na, ne mondjon ilyeneket! A mi kertünk is tele van almafákkal...

FUX: De az asztalosok nem használják az almafát!

STUX: Mi az, hogy nem használják? Az én szomszédom is asztalos és mindig a mi fálnkról szedi le az almát...

FUX *(vörös a méregtől)*: Slussz! Elég volt ebből a témából, mert még megörülök. Mondja inkább, mit szól a vásár idei újításához, a főző- és terítőversenyhez? A felesége nem vesz részt benne?

STUX: Egész jó ötlet... Egy esetben biztosan ő győzne...

FUX: Nos, mikor?

STUX: Ha azt is díjaznák, aki a legroszszabbul főz... De a terítésben komolyan nyerhetne...

FUX: Miért?

STUX: Mert a bridzsben is teríteni szokott és mégis sokszor nyer...

(LÁSZLÓ.)

— **Díszelőadás a Nemzeti Repülőalap javára.** Ma, hétfőn este a *Royal-Apolló* és a *Metro-Goldwyn-Mayer-film* igazgatóságai díszelőadást rendeznek az *Uj bálványok* című pilótafilmből a *Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára*. Az előadás, amelynek teljes jövedelme a repülőalapot illeti és amely különleges díszes külsőségek mellett fog lefolyni, nem — mint a meghívókon közöltetett — fél 8 órakor, hanem 7 órakor kezdődik. A névre szóló meghívók ellenében a jegyek átvehetők a Royal-Apolló pénztáránál, a Metro-Goldwyn-Mayer film igazgatóságánál (Sándor tér 3) és a Magyar Szárnyak szerkesztőségében. A műsor hosszúságára való tekintettel a Royal-Apolló előadásai hétfőtől kezdve a következőképen változnak: hétköznapon fél 5, 7, fél 10, szombaton és vasárnap fél 3, 5, negyed 8 és háromnegyed 10 órakor.

2:2 (1:2)

Győzelemnek beillő döntetlent harcolt ki Prágában a Ferencváros

Sárosi III. volt a mezőny legjobb embere

— A Fradié a Középeurópai Kupa! — hangzott fel vad és lelkes éljenzéssel abban a pillanatban, amikor köztudomásúvá vált a Ferencváros huszáros játékkal elért, diadalmas győzelemnek beillő, döntetlenje. A fővárosban, akárcsak — amint az kiküdött munkatársunk alanti telefontudósításából kiderül, Prágában — erre a vasárnapra a sportemberek százezrei körében háttérbe szorult minden kül- és belpolitika, szinte feledésbe merült minden gond és minden bánat. Sportláztól égett Budapest, amelynek lelkes rajongói egyszerre figyeltek szemükkel arra a sporteseményre, amelyet végignéztek: futballmérkőzést, vagy úszóversenyt, fülükkel azonban állandóan hallgatóztak, hogy nem tudhatnak-e meg valamit arról a mérkőzésről, amelyet a magyar színek győzelméért vívott az ellenfél földjén, messzi Prágában a piros-fehér-zöld színek képviselője, a Ferencváros. Elmondhatjuk, hogy minden magyar sport iránt érdeklődő szíve együtt dobogott a Prágában harcoló tizenegy magyar fiú szívével és jóleső elégtétel volt mindnyájunk számára az, hogy ez a rajongás, ez a szívdobogtató izgalom nem érdemetlen csapatra pazarolódott. A prágai mérkőzésről az alábbi telefontudósításunk számol részletesen be:

— A Magyar Hétfő kiküldött munkatársának telefontudósítása —

Prága, szeptember 4.

Prága — s bizonyos fokig egész Csehország — vasárnap egyetlen napra kikapcsolódott a politikából, amiben hónapok óta imndenki benne él. Vasárnap Prágát nem érdeekelté kRunciman lord és *Henlein* tárgyalásai, nem érdekelte London és Berlin álláspontja a szudétanémet helyzetről, kizárólag az volt a társalgási téma szalónokban, kávéházakban, után és villamoson, hogy ki győz a Középeurópai Kupa fináléjának első fordulóján: a zöld-fehér csíkos Ferencváros-e, vagy a piros csillagos Slavia.

ÓRIÁSI ÉRDEKLŐDÉS

Prágában most folyik a nemzetközi vásár is. A kettős nagy esemény szokatlan élénksége is fokozottabb nagy nemzetközi forgalmat jelentett Prágában. Szombaton minden kávéház, söröző, éjjeli mulatóhely zsúfolásig tele volt és a közönség jóízű, de gyenge-barna cseh sörök mellett vitatta meg a nagy mérkőzés esélyeit. *Általában 4—5 gólos Slavia-győzelmet tippelt mindenki.*

A jegyigénylés napok óta óriási. Szombaton reggel már huszonnyolcezer jegyet adtak el és a gyönyörű napsütés, amely az egész szombati nap folyamán Prága fölött ragyogott, a közönség éreklődését a mérkőzés iránt anyira felfokozta, hogy

szombat estére negyvenötezer jegyet adott el a cseh labdarúgó szövetség.

Vasárnap borús, szitálóan esős időre ébredt Prága, délután azonban annyira rendbejött az időjárás, hogy a mérkőzést normális időjárási viszonyok között lehetett lebonyolítani a hatalmas Masaryk-sadionban, ahol prágai nézőrekord: *ötvenezer ember gyült össze a magyar és cseh futball büszkeségeinek nagy találkozójára.* A cseheket az érdekelte legjobban, hogy résztvesz-e a Slavia csapatában *Prucha*, akinek játéka az utolsó pillanatig bizonytalan volt.

A rendezőség már a kora délutáni órától kezdve gondoskodott a közönség szórakoztatásáról. Ifjúsági csapatok játszottak, háromnegyed négykor pedig rövid atlétikai versenyre került sor, amelynek során

Megkísérelték a 880 yardos síkfutás cseh rekorját megdönteni.

Ez sikerült is: *Sully*, a Moravska Slavia futója 1:56 mp-es cseh rekordot ért el ezen a távon, amit a közönség nagy tapssal fogadott.

JÖN A FERENCVÁROS!

Az atlétikai verseny közben érkeznek a Ferencváros-játékosok a pályára és egyenesen levonulnak az öltözőbe. A játékosok sápadtak, nem sok önbizalom van bennük, idegesen tekintenek a fontos találkozó elé. Az utolsó pillanatban dől el, hogy *Polgár* játszik centert és az is, hogy a cseh csapat dresszében Prucha is a pályára lép.

3 óra 55 perckor a közönség tapsvihara közben lépnek pályára a csapatok. A prágai rendezőség érdekes újítást vezetett be, hogy az esetleges tüntetéseknek és ellentüntetéseknek elejét vegye: a két csapat tagjai egyszerre lépnek pályára: *egy ferencvárosi és egy Slavia-játékos.* Hatalmas tapsvihar üdvözli a pályára lépő játékosokat. Felállnak a pályán, ekkor vonul csak le az a hatvantagú katonazenekar, amely eddig a pálya körül körben haladva, népszerű indulókkal szórakoztatta a közönséget.

Amikor a katonazenekar hangszerein felharsan a magyar *Himnusz*, az ötvenezer főnyi közönség és a huszonkét játékos fesszes vigyázz-állásba merevül. Uténa a cseh himnuszt játszák el. A közönség ismét tapsol, amikor az angol bíró a két csapat kapitánya között sorsol a kezdésért.

INDUL A JÁTÉK

Most levonul a pályáról a katonazenekar és százezer szem izgatott várakozása közben a cseh csatársor támadásra indítja a labdát.

FERENCVÁROS:

Háda — Tátra, Polgár — Magda, Sárosi III., Lázár — Táncos, Kiss, Sárosi dr., Toldi, Kemény.

SLAVIA:

Boksay — Cserny, Daucsik I. — Prucha, Daucsik II., Kopeczky — Horak, Simunek, Bican, Bradács, Vytlacsil.

A mérkőzés a Ferencváros támadásaival kezdődött, a Slavia azonban jól védekezett. Lassan a cseh együttes ragadta magához a játék irányítását. A 8. percben eredménytelen sarokrugás volt a Ferencváros, a 9. percben pedig a Slavia kapuja előtt. A játék meglehetős nyilt volt. A 14. percben *Horak* bombája alig került kapu mellé. A 19. percben a Slavia már második sarokrugását érte el. A 25. percben újabb sarokrugás volt a Ferencváros kapuja előtt, *Horak* biztos helyzetben hibázott. A 29. percben *Daucsik II.* szabálytalanul szerelte *Tánczost*, akinek szabadrugásából Kemény a Ferencváros vezető gólját fejelte: *1:0.*

Erős cseh ellentámadások után Bican szöktette *Horákot*, akinek lövésével szemben a 35. percben a kapus tehetetlen volt *(1:1).*

A 36. percben a Ferencváros kapuja előtti sarokrugásnál *Polgár* az utolsó pillanatban mentett. A 40. percben Bican meredeken szöktette *Simuneket*, aki közelről gólt rúgott *(1:2).*

A Slavia fölényét a félidő hátralévő részében három eredménytelen sarokrugás jelezte.

A bíró füttye után a közönség lelkes tapsa közben vonulnak le a csapatok az öltözőbe. A pályán megszólal a zenekar és egyik indulót játssza a másik után. Míg a játékosokat a masszőrök egymásután megdolgozzák, azalatt

kint a pályán szép jelenet játszódik le.

Egész alacsonyan szállva megjelenik egy repülőgép és ledob az üres pálya közepébe egy zöld babérkoszorút. A szalagján felírás, amely így szól:

„Üdvözli a Ferencvárost, a Masaryk-repülőlégió."

A stadion ötvenezerfőnyi közönsége lélekzetvisszafojtva szemléli a repülőgép bravuros mutatványait és minden torokból üdvözlő felkiáltások hangzanak. Az öltözőben mindkét csapat vezetősége a szokott *„lelki gyúrásnak"* veti alá játékosait, amelynek a bíró felhangzó füttye vet véget. A pályára kifutó játékosok a díszpáholy előtt sorakoznak fel. Jobboldalt áll a *Ferencváros*, középen *Mee* angol bíró két segédjével, baloldalt pedig a *Slavia* játékosai sorakoznak fel. A díszpáholyban helyet foglaló *Jezsek* népegészségügyi miniszter kíséretével levonul a játékosok sorfala elé. *Usetly* Béla és *Melly* Béla, miután előbb velük néhány szót váltott a miniszter, sorra bemutatják a *Ferencváros* játékosait, akikkel a miniszter néhány szíves szó kíséretében egyenként kezetfog. Ugyanígy a *Slavia* játékosaival.

Szünet után az első támadásokat a Ferencváros vezette. A 8. percben *Toldi* lövését védte a cseh kapus. A 14. percben *Sárosi* lövése került kapu mellé. A 15. percben *Vytlacsil* lövéséből sarokrúgás lett, amely eredménytelenül végződött. A Slavia fedezetsora mind gyengébben játszott, a Ferencváros lassan magához ragadta a játék irányítását. A 19. percben *Prucha* hibája után, Keménytől a labda *Kisshez* jutott, aki lapos lövéssel kiegyenlített *(2:2).*

A Ferencváros folytatta támadásait, csatárainak azonban a lövésekkel nem volt szerencséjük. A Slavia csak időközönként támadott. A 26. percben sarokrúgás volt a Ferencváros kapuja előtt. Amint az idő előrehaladott, a Ferencváros fölénye mind kirívóbb lett. A 31. percben *Sárosi* lövését a cseh védelem csak sarokrúgás révén tudta menteni. A 32. percben *Toldi* lövését *Kopeczky* a kapuvonalon álva rugta ki. A 36. percben *Kiss* lövése került kapu mellé. A 43. percben *Toldi* kijátszota az egész cseh védelmet, *Kemény* lövése azonban kapufáról pattant vissza. A 44. percben *Táncos* sarokrúgást erőszakolt ki.

A második félidő vége felé kínos jelenet játszódik le. A közönség saját csapata ellen tüntet, pfujjolja a Slaviát és tüntetően éljenzi a Ferencváros lelkesen játszó játékosait. A második félidő 35. percében már meg is kezdődik a közönség elvonulása és a csalódott cseh drukkerek elmenőben is szidják a Slavia játékosait.

RÉSZLETES KRITIKA A JÁTÉKRÓL ÉS A JÁTÉKOSOKRÓL

A Ferencváros, amely érthetően erkölcsi győztese ennek a mérkőzésnek az eldöntetlen eredmény ellenére is, — valóban meg is érdemelte a győzelmet és

a Slavia csak jól járt ezzel a döntetlennel.

Hogy a Ferencváros még sem győzött, annak oka kettős. Mindenekelőtt a második félidőben nem volt szerencséje a zöld-fehér csapatnak: *két kapufát is lőtt és üresen hagyott kapuba sem talált be a labda.* Másrészt pedig, amikor a Slavia 2:1 rányában vezetett, nem kapcsolt rá és az első félidő döntő negyedóráját meglehetősen kihagyta.

A *Slaviát* viszont megdöbbentette a ferencvárosi játékosok támadó szelleme a mérkőzés elején, azonban akkor, amikor az első félidő végén elérkezett az a pillanat, mikor a második góljával kétségbeejtette a Ferencváros játékosait, ezt a lelki csüggedést ki nem használta. Hiába akarta a második félidő elején az öltözőbeli lelki előkészítés hatása alatt a Slavia gólratörő játékkal ezt a hibáját jóvátenni. Már elkésett, a Ferencváros mindvégig ura volt a helyzetnek

azelső negyedórában elért kiegyenlítő góljával egyébként teljesen letörte a Slaviat,

amely már többet magához sem tudott téríti.

Az egyes játékosok eredményeit vizsgálva azt kell mondanunk, hogy

a Ferencváros minden csapatrésze jobbnak bizonyult a Slaviánál.

Valahogy a zöld-fehér csapat kondiciója volt minden tekintetben különb ellenfeleinél és ez a játék egész menetén erősen meglátszott.

A Ferencváros egyik leggyöngébb játékosa a sokat bizonytalankodó *Háda* kapus volt. A védelemben egyébként *Polgár* jól játszott, *Tátrai* egy-két könnyelműséget megengedett magának.

A Ferencváros és egyben a mezőny legjobb embere általános meglepetésre a fiatal Sárosi volt.

Sárosi III. végiguralta a játékot, védett ha kellett, támadott, ha lehetett és különösen nagy fejeseivel aratott jól megérdemelt általános sikert. A fedezetsor másik két tagja közül *Lázár* magaslott ki nagyszerű játékával, aki *Sárosi III.* után mindjárt a Ferencváros legjobb játékosa volt, mellettük *Magda* teljesen elhalványodott.

A csatársor túlsokat nem produkált, de tagjai közül *Kiss* volt a legjobb, szinte kifogástalan. Utána *Kemény* következik. *Sárosi* Gyurka puhán játszott, sokat állítgatta a labdát, túlsokat technikázott. Igaz, hogy lógak rajta, erősen fedezték. Ez hátrány volt Sárosi játéka szempontjából, de mindenesetre tehermentesítette két összekötőjét, *Kiss* és *Toldit* és talán éppen ezért volt a legjobb a támadósorban *Kiss. Toldi* szokott módon dolgozott, *Táncos* is megtette a magáét.

A Ferencváros játékosai általánbanvéve könnyed angol stílusban igen fairen, minden durvaság nélkül végezték nehéz munkáikat.

A *Slavia* egész csapata meglehetősen színtelenül, szürkén játszott. Elmondható, hogy talán csak *Bican* magaslott ki közülük.

Meg kell dícsérnünk még néhány szóval a kiváló angol bírót *Mee*-t, aki biztos szemmel, tökéletesen, pártatlanul vezette a mérkőzést, aban az orthodox angol-stílusban, amely a régi klasszikus angol bírákat anyyira jellemezte. Teljesen kezében tartotta az egyébként is, mint mondottuk, durvaságnélküli szép játék vezetését, az angol futballszellemnek megfelelő stílusban.

A MÉRKŐZÉS UTÁN

A cseh közönség lelkes és tüntető tapsai közepette vonul le a magyar csapat. Az öltözőben egyértelműleg kijelentik a játékosok, hogy érzésük szerint megérdemelték volna a győzelmet is, bíznak abban, hogy Budapesten a végleges kupadiadalt el is fogják érni. A *Slavia* játékosai ugyancsak elismerik, hogy

a Ferencváros volt a jobbik csapat, amely a győzelmet feltétlenül megérdemelte.

A Slavia vezetősége mégis bízik abban, hogy a jövőheti budapesti mérkőzésen legalább döntetlent tudnak ők is kiharcolni és ezáltal megnyilik a lehetőség a harmadik döntő mérkőzésre.

NYILATKOZATOK:

A magyar vezetők közül

Usetly Béla dr,

munkatársunk előtt a következő kijelentést tette:

— Nagyon meg vagyok elégedve a

FLÓRIÁN
NYITVA
NAPONTA 5 ÓRAI TEA
ESTE DORIS ÉNEKEL
IV, ARANYKEZ-U 5. TEL 189-766

Ferencváros játékával. Véleményem szerint a győzelmet is megérdemeltük volna. Feltétlenül bízom abban, hogy ezt a csapat Budapesten kétségtelenül ki is fogja harcolni.

Melly Béla dr.

ezt mondotta:

— Én is meg vagyok elégedve csapatommal. Gyönyörű volt, amit Sárosi III. és Lázár produkált, de a csapat minden egyes tagja is kitett magáért és megérdemli a teljes elismerést.

A fáradt játékosok autóbuszon mentek be Prágába és a *Flora-szálló* éttermében lelkes hangulatban ünnepelték a győzelemnek beillő döntetlent.

KISS TIVADAR

Elektromos pálya Latorca-utca

Szeptember 10-én, szombaton délután fél 5 órakor

Elektromos-Ujpest

NB. bajnoki mérkőzés

Kovács 400 m. gáton második

Páris, szeptember 4.

A párisi Európabajnoki viadal nem sok sikert hozott a magyar szinek képviselőire. Egyedül *Kovácsnak* sikerült a 400 m-es gátfutásban egy második helyet elérnie, míg a többi versenyzők közül *Görkói* a 400 m-es síkfutásban 4., *Gyenes* 200 m-es 5. lett.

A 2. nap eredményei a következők:

400 méteres síkfutás döntő: Európa-bajnok *Brown* angol 47.6 mp. 4. *Görkói* magyar 48.9 mp.

Kalapácsvetés döntő: Európa-bajnok *Hein* német 58.77 m.

5000 m. síkfutás döntő: Európa-bajnok: *Maeki finn* 14:26.8 mp.

800 m. síkfutás döntő: Európa-bajnok: *Harbig* német 1:50.6 p, német rekord!

200 m. síkfutás döntő: Európa-bajnok: *Osendarp* holland 21.2 mp. 5. *Gyenes* magyar 22 mp.

Hármasugrás döntő: Európa-bajnok: *Rajasaari* finn 15.32 m.

110 m. gátfutás döntő: Európa-bajnok: *Finlay* angol 14.3 mp.

UJPEST—BEOGRADSZKI 1:1 (0:1)

Az Ujpest mindvégig jobbnak bizonyult, A Beogradski gólját Mariamovics lőtte, az Ujpest Zsengellér révén egyenlített.

Nemzeti FC - Bocskai 3.0

A Nemzeti megérdemelten győzött az igen gyengén játszó debreceni csapattal szemben. *A 6. percben sarokrúgásból Pálya* lőtte a Nemzeti első, a 24. percben *Horváth* második gólját.

Szünet után a Nemzeti még nagyobb fölényben volt. Gólját a 30. percben *Kisalagi* lőtte.

A magyar nyolcas második lett Milanóban

Kormányos négyes: Magyarország, *kettős kormányos nélküli* Németország, *egyes:* Németország, *kettős kormányossal:* Olaszország, *négyes, kormányos nélkül:* Svájc, *dubló:* Olaszország, nyolcas: Németország.

A *Nemzetek Díját Németország nyerte Olaszország előtt.*

PRIMA DONNA
GUMI KÜLÖNLEGESSÉG
MEGLEPŐ UJDONSÁG

Nem bizonyult „mumusnak" a Kispest
Kispest-Szürketaxi 3:2 (2:1)

Az a közel 3000 főnyi közönség, amely az őszi napsütésben ellepte az Elektromos-pálya tribünjeit, alaposan csalódott várakozásában. A csalódás óriási volt és majdnem hogy fordított eredményt nem hozott. Az elparentált kék-sárgák ugyanis olyan játékkal lepték meg ellenfelüket és a közönséget, hogy igen könnyen győztesként hagyhatták volna el a pályát.

A Taxi kitűnően és szépen játszott. Fedezetsora messze felülmulta ellenfele fedezetsorát, csatársora pedig a válogatott formát kijátszó Kiszelyvel az élen olyan sziporkázó és szellemes játékot mutatott be, hogy *a Taxisokat vereségük ellenére is a mérkőzés erkölcsi győztesének kell tartani.*

Annál nagyobb csalódást keltett a Kispest csapata. A piros-feketék, úgy látszik, odahaza hagyták „óroszlánkörmeiket" és a közvetlen védelmük Boldizsárral és Olajkár I-gyel az élen nem játszik olyan kiválóan, úgy most vaskos meglepetésről számolnánk be.

A piros-feketék felforgatott fedezetsorral kezdik a játékot, nappal hátban, Kajdácsi a centerhalf, Olajkár II. a jobb- és Varga dr. a balfedezet. Vig a jobbösszekötő. A Taxi azonnal támadólag lép fel és meglepetésszerűen fölényt harcol ki, amelyet csak itt-ott szakit meg egy-egy kispesti lefutás. A 10. percben Takács lövését kornerra védik. Váradi iveli a labdát, Takács fordulatból nagy kapufát lő és

a lepattanó labdát Serfőző pompásan rúgja be fordulatból. Vezet a Taxi. 1:0. (10. perc.)

A kispestiek heves ellentámadása kornert eredményez. Kiszely és Takács révén szebbnél-szebb Taxi-támadások futnak le anélkül, hogy egy kispesti játékos is érintené a labdát. A hórihorgas Boldizsár azonban fog. A 30. percben Odry 30 méterről lő kapura és az éles labda védhetetlenül száll a kispesti hálóba. A nagy lendülettel érkező

Takács azonban lesre fut.

A bíró túlszigorúan előbb fütyül és igy a messziről lőtt pompás gól természetesen érvénytelen. A Taxi tovább támad, fölénye állandósul. A 33. percben Nemes kitör. A védők hibáznak, Kürti lő,

a lövésbe Kincses ugrik bele, aki éles lövéssel kiegyenlit.

A Taxi teljesen megzavarodik, Kürti újból lefut és közvetlen-közelről megszerzi a vezetést. A Taxi csakhamar összeszedi magát, fedezetsora Tóth vezérletével pompásan játszik, de a Kispest is megnyugszik és a mérkőzés most teljesen nyilttá válik.

Szünet után a Kispest támad és nap ellen komoly fölényt harcol ki. A Taxi-csatárok azonban lassan felnyomulnak és Serfőző, majd Kiszely révén bombázzák Boldizsár kapuját. A 16. percben Hódy kornert erőszakol ki.

A balszélső labdáját Serfőző élesen a léc alá fejeli. 2:2.

A mérkőzés most teljesen nyilt, nagy a küzdelem. Varga újból megsérül és a Taxi támadásai már nem olyan biztosak. A kék-sárgák igy is fölénybe kerülnek, a 33. percben azonban eldől a mérkőzés sorsa.

Déri a fél pályáról kitör, a Taxi-hátvédek későn kapnak észhez, a kistermetű csatár lefut és

gyilkos erővel a hálóba vágja a labdát. 3:2.

A Taxi most teljes erővel támad, nagy fölényt harcol ki, de hiába minden.

A győztes csapatból Boldizsár, Olajkár I, Vigh és Kincses érdemelnek említést, a Taxi csapatában Tóth I. és Kiszely voltak a legjobbak.

Diktátor küzdelem után nyerte a Bérczy Károly-díjat

Az egykori *Tenyésztők díja* az idők folyamán átváltozott a magyar lóversenyirodalom megteremtőjének, *Bérczy Károlynak* nevére. Versenyfeltételei pedig épp az idén mentek át változáson. Eddig kétévesek vehettek részt benne, míg ezentúl háromévesek és idősebb lovak részére áll nyitva.

A vasárnapi versenynap főszámában, a *Bérczy Károly*-díjban a négy, — inkább másodklasszisba tartozó — háromévessel szemben két négyéves vette fel a küzdelmet.

A legnagyobb klasszist kétségtelenül *Aszfaltbetyár* képviselte, de miként már a *Szt. István-díjban* is jelezte, az *Ascanio* mén visszament formájában, míg a klasszikus versenyekben helyezetlenül futkosó *Diktátor* állandóan előrejött tudásban, úgy, hogy az augusztus 27-i *Hendicapban* már meglepő eredményt mutatott, amikor is magas sulyával igen biztosan nyerte azt.

A közönség pártfogása megoszlott e két esély között. *Diktátor*, ha küzdelem után is, győztese lett a futamnak, ellenben *Aszfaltbetyár* helyezetlenül végzett. A második helyet

Magyar Lovaregylet versenyt tart
szeptember 8. 10 és 11-én d. u. 3 órakor

is hároméves foglalta el. *Vinkó H.*, mely erősen szorongatta a győztest.

Gátverseny handicap vezette be a nap futamait, melyben mind a nyolc benevezett starthoz állt. Az ugróversenyekben a lovasok között külön klasszist képviselő *Stecák* nagyszerű lovaglásával *Jancsi P.* nyerte a versenyt, de csak erős küzdelem után, nyakhosszal, *Tekergő* ellen, míg harmadiknak a győztes istállótársa, *Idler* futott fel.

Csak hárman vettek részt a *Nyeretlen kétévesek versenyében.* A sok reás *Recalcitrante* szinte distancirozta, a tudásban vele nem egyivású ellenfeleit.

Nagy favorit kapott ki a *Kelenhegyi-díjban. Credo*, mely a *Szigetmonostori-díjban* sokkal rosszabb sulyviszonyok mellett is erős küzdelemre kényszeritette *Ugolint*, most helyezetlen lett. *Ugolin* megismételte győzelmét és félhosszal verte vissza *Ábránd* támadását.

Három handicap zárta be a futamokat, melyeknek a szép szeptemberi időben igen nagy közönsége volt.

VASARNAPI BUDAPESTI LOVERSENYEK EREDMÉNYEI:

I. 1. Jancsi P. (3, Stecák), 2. **Tekergő** (12, Horák), 3. Idler (8, Pintér). Mm.: Hali-Gani (10, Stankovits), Opál (8, Frosch), Regulus (2, Benyó), Fék (3, Szovátai), Blonde Kathrein (6, Dósai) nyh., 4 h. Tot.: 10:38 (Jancsi P. és Idler), 20, 26, 53. Befutó fog.: 10:393.

II. 1. Recalcitrante (3r, Balog), 2. Ujra (6, Gutai), 3. Ezüstróka (6, Szentgyörgyi) 8, 5/4 hossz. Tot.: 10:12. Befutó fog.: 10:25.

III. 1. Ugolin (3, Csaplár), 2. Ábránd (6, Klimscha). Fm.: Credo (8:10, Weissbach), Albusz (50, Dósai), Pomádé (2½, Gutai), Aviso (20, Fodor) ½, fjh. Tot.: 10:57, 23, 24. Befutó fog.: 10:288.

IV. 1. Diktátor (1½, Keszthelyi), 2. Vinkó H. (6, Weissbach). Fm.: Aszfaltbetyár (2½, Balog), Jonathán (8, Gutai), Drusza (12, Csuta), Virtus II. (3, Klimscha) 1, 3 h. Tot.: 10:27, 18, 23. Befutó fog.: 10:167.

V. 1. Vaklárma (2½, Kolonics), 2. Progressiva (8, Dósai), 3. Signorina (6, Mátyus). Fm.: Farandole (12, Kupai K.), Rummy (10, Horváth K.), Nóra (8, Esch T.), Kékes II. (12, Schwadlenka), Hedie (2, Fetting A.), Viszta (20, Szép), Minek? (8, Horváth K. II.), Mécs (5, Bihari), Siber (10, Klimscha J.), League of Nations (12, Baranyi), Indiana (14, Pogány) 1, ¾ h. Tot.: 10:44, 18, 21, 18. Befutó fog.: I—II. 10:133, I—III. 10:114.

VI. 1. Soros (12, Teltschik), 2. Jól van (14, Kupai K.), 3. Sandstorm (pari, Klimscha). Fm.: Sunion (14, Kupai K.), Bandita (5, Gutai), Blagueur (6, Szentgyörgyi), Senoritas (10, Keszthelyi), Orion (5, Kolonics), Elharcos (12, Simics), Nastja (10, Krédler), Arcadius (12, Klimscha J.), Happy Boy (10, Pfendler) nyh., 5/4 h. Tot.: 10:160, 19, 16, 13. Befutó fog.: I—II. 10:288, I—III. 10:219.

VII. 1. Rianás (6, Esch), 2. Napnyugta (8, Esch Gy.), 3. Perelő (8, Klimscha). Fm.: Nanking (5, Gutai), Aratás (8, Nagy G.), Ereszd el (5, Teltschik), Rakonczátlan (4, Bihari), Fiola (10, Csuta), Lator (5, Keszthelyi), Ciráda (12, Kajári), Csatártó (12, Baranyi), Kópia (4, Kolonics). Tot.: 10:117, 52, 36, 37.

Angyal világrekordot úszott 100 méteres mellúszásban
U. S. A.-Magyarország 26:16

Az amerikai-magyar úszóverseny második napjára alig 2500 néző volt kiváncsi.

A második nap eredményei közül messze kiemelkedik *Angyal 200 méteres eredménye és a vegyes stafétában, 100 méteren a világrekorddal egyenlő értékü ideje.* Az úszóverseny amint az előrelátható is volt, az *amerikai* úszók nyerték meg óriási fölénnyel. Részletes eredmény a következő:

400 m-es gyorsúszás. 1. *Flanagan* (USA), 4:46.2 mp. 2. *Plath* (Németország) 4:56 mu. 3. holtversenyben *Wainwright* (angol) és *Gróf* 5:00.6 mp végig vezetve biztosan győz.

200 m-es mellúszásban 1. *Angyal* (Magyarország) 2.48.2 mp. 2. *Werson* (USA) 2:50.8 mp. *Angyal* az első és utolsó 50 m pillangózva nyeri versenyét.

100 m-es hátúszás. 1. *Neunzig* (USA) 1:10.8 mp. 2. *Erdélyi* 1:14 mp. 3. *Farkas* 1:14:6 mp.

Toronyugrás. 1. *Root* (USA) 110.05 pont. 2. *Hidvéghy* 104.69 pont. Hidvéghy rosszulválasztott szabadgyakorlatai miatt veszit.

4x100 m-es kontinensek közötti stafétában 1. *Európa 4:00.2* mp (*Zólyomi 59.6, Körösi* 60.4, *Dowe* 60 és *Csik* 60.2 mp. (A *Hirose—Jaretz—Fick—Wolf*) USA stafétát *Jaretz* előbbindulása miatt diszkvalifikálták.

3x100 m-es kihivási vegyes-stafétában Magyarország csapata legyőzte az USA stafétát. Itt *Angyal* beállította *Cartozet* 1:09.8 világrekordját. A magyar staféta *3.24.6 mp-et* úszott.

A nemzetközi verseny után vizipólómérkőzés volt, amelyen az *Európabajnok A*-csapat *4:0-ás félidő után 7:2 arányban győzött.*

Kikapott a fiók BSzKRT Pontot vesztett a Goldberger

BIRÓ-CSOPORT

Föv. TKör—HAC 2:2 (2:1)
B. Vasutas—BSzKRt II. 2:0 (1:0)
Testvériség—ZzTE 6:1 (4:1)
MSC—URAK 2:0 (0:0)
BLK—BRSC 2:0 (2:0)
MTK—MPSC 4:1 (3:0)
Drasche—Turul 2:2 (2:1)

PARTOS-CSOPORT

Ganz—ETC 5:1 (2:1)
GSE—M. Posztó 3:3 (2:1)
WMTK—EMTK 3:2 (1:1)
BMTE—FSC 2:2 (2:1)
WSC—KAC 4:3 (2:1)
Hungária—SzFC 1:1 (1:0)

A Budafok Salgótarjánban is győzött

Már

a 2. percben Fézler váratlan lövésével vezetéshez jutnak a vendégek.

A salgótarjáni csapat azonban lassan felnyomul, de Hernádi, Kovács, majd Kőszegi lövéseit Vági jól védi.

A II. félidőben Budafok folytatja támadásait és

a 6. percben Borhy lő gólt. 2:0.

A 28. percben Bánkuti túlerélyes szerelése miatt 11-est ítél a bíró, amelyből Kertesi az otthoni csapat egyetlen gólját lövi. 2:1.

NYUGATI CSOPORT

Alba Regia—Rákoskeresztúr TE 10:1 (4:1).
Haladás—Tokod 4:1 (2:1).
BSzKRT—UTE 1:0 (0:0).
Lampart—Soproni PAC 10:0 (4:0).
Postás—Vasas 5:2 (2:0).
PTBSC—Tatabánya 2:1 (1:1).

KELETI CSOPORT

WMFC—MÁVAG 2:1 (1:1).
DVSC—Cs. MOVE 5:2 (2:1).
Mezőtur—Váci SE 3:2 (2:1).
SzAK—Váci Remény 6:0 (3:0).
SBTC—Törekvés 5:2 (1:1).

Firenzében 61:31 arányban kikaptak a magyar női atléták. Egyedül Csák Ibolya nyerte meg versenyét.

Hat napon át a Kis Ujságot hetedíken a Magyar Hétfőt olvassa Ön is

Hitler válaszát vasárnap adták át lord Runcimannak

Asch, szeptember 4.

Ashton *Gwatkin* az éjszakát a Hohenlohe hercegi pár rottenhausi kastélyában töltötte. Vasárnap reggel 8 órakor gépkocsin elhagyta a kastélyt a herceg kíséretében és délben megérkezett *Henlein* aschi főhadiszállására, amely a bajor határtól három kilométerre fekszik. A herceget és *Gwatkint* azonnal bevezették Henlein lakosztályába.

Gwatkin másfél óra hosszat tárgyalt Henleinnel,

majd délután fél kettőkor visszaindult Prágába.

A tárgyalásról semmiféle értesülés nem áll rendelkezésre, de valószínűnek látszik, hogy

Henlein ismertette Gwatkinnal Hitler válaszát Runciman lord felhívására.

Gwatkin valószínűleg felkeresi a *Caspar* bíboros érseknél időző lord *Runcimant*, hogy beszámoljon *Henleinnel* folytatott megbeszéléséről.

CSEH MINISZTERI KIKÜLDÖTTEK UTAZNAK A NÜRNBERGI PÁRTNAPRA

Prága, szeptember 4.

Schmoranz miniszterelnökségi miniszteri tanácsos és *Siom* külügyminiszteri miniszteri tanácsos *a német kormány meghívására Nürnbergbe utazik*, hogy ott résztvegyen a nemzeti szocialista pártnapon.

A SZUDÉTANÉMETEK NEM ENGEDNEK A KARLSBADI PONTOKBÓL

Berlin, szeptember 4.

Prágából jelentik a Német Távirati Irodának az aschi kerület vasárnap tartotta avatóünnepét, amelyen *Henlein* Konrád is résztvett. Az ünnepély alkalmából *Wollner* szudétanémet képviselő is felszólalt és beszédében többek között a következőket mondotta:

A csehek és a szudétanémetek kizárólag a karlsbadi nyolc pont alapján egyezhetnek meg. Ennek mindenesetre az a feltétele, hogy valamennyi cseh, aki 1918 után telepedett le a szudétanémet vidéken, visszatérjen megint eredeti hazájába.

Mi szudétanémetek nem háborús, hanem törvényes eszközökkel folytatjuk küzdelmünket. Németország nem akar háborút, de *Hitler* határozottan kívánja, hogy a három és félmilliós szudétanémet olyan jogokat kapjon, amelyek mint a büszke és nagy német nép tagjait, megilletik őket. Ebben a jogi harcban már nem lehetnek fél megoldások.

Iskolai bérletképek azonnal
2 darab rendelésnél,
darabja 48 fillér
Párisi Foto, Párisi Nagy Áruházban

„Őfelsége II. Lajos a spanyol harctéren van..."

Látogatás Monaco fejedelmének várkastélyában

Monaco, szeptember hó.

A Magyar Hétfő kiküldött munkatársától.

A kis monacoi fejedelemségről legutóbb helyzetképet adtam. Akkor megírtam, hogy kihallgatásra kívántam jelentkezni az országocska fejedelménél: *II. Lajos*-nál.

Persze ez nem ment olyan nehezen, mint gondolni lehetne. Bár *Roblot* államminisztert nem találtam otthon, hogy kívánságomat előterjesszem, a kastélyban megtudtam, hogy *Őfelsége távol van birodalmától.*

— Őfelsége, aki 70 éves, de még nagyon fiatalos és friss — mondották, a spanyol harctéren van.

— *Tanulmányúton?* — kérdeztem. Választ nem kaptam...

LÉPJÜNK BE A VÁRBA...

Az uralkodó-herceg rezidenciájának egyrészét belépődíj lefizetése ellenében lehet megtekinteni. Az *uralkodó távollétében az a megtiszteltetés ért, hogy végigvezettek a palota összes termein.*

No, de kezdjük az elején...

A mult alkalommal megemlítettem, hogy *az impozáns külsejű vár előterében száz évnél öregebb ágyúk szerénykednek.* A kastély előcsarnokában már modern fegyverrel találkoztam: mintegy *huszonöt év előtti gyorstüzelővel.*

A közel kétméter magas főportás fogadott, aki azonnal értesítette érkezésemről a valóban nagyon előkelő külsejű komornyikot.

Márványlépcsők vezetnek a *Galéria d'Hercules-hoz.* Ez a rész a tizenhatodik században épült és az úgynevezettt kisudvarról indul ki.

Az első terem a végtelen tükör szobája.

A velencei mestermű úgy készült, hogy az alig néhány méter széles folyosó óriásinak látszik.

A TRÓNTEREMBEN

Szalónok sorozata következik, amelyekben évszázados bútorcsodák állanak.

Gyönyörű szép a trónterem. Középen baldachin alatt a trón. Aranytrónnak mondják, pedig csak aranyozott. Felette *„Deo Juvente"* felirat van. A trónterem látványossága a renaissance stílű hatalmas kandalló.

Magyar szempontból is van érdekesség a trónteremben. Néhai

László Fülöp világhírű magyar festőművész két műve díszíti a trónnal szemközti falat.

Az egyik kép II. Lajos elhúnyt hitvesét, a másik pedig leányát ábrázolja. Az *uralkodóherceg a most 16 éves fiának képét is László Fülöppel akarta megörökíttetni, aki azonban már súlyos betegsége miatt nem tehetett eleget a meghívásnak.*

A trónteremtől jobbra van a meseszép zöldszalón, majd néhány vendégszoba és vendég-hálószoba sorakozik.

XIV. Lajos korabeli bútorok vannak az uralkodóherceg hálószobájában.

Monaco fejedelmének dolgozószobája puritán egyszerűséggel van berendezve.

A *Place de Palace*-on levő várkastély három oldalának ablakai a tengerre néznek.

A főbejárattal szemben levő épületrész mögött pompázó kert van.

A vár egyik nevezetessége az uralkodócsalád házi kápolnája, amelyet világhírű művészek freskói díszítenek.

A kisudvar baloldalán néhány hivatalt helyeztek el, itt van a lovarda és az udvartartás istállója.

ŐFELSÉGE A LEGNÉPSZERŰBB EMBER

A kis országocska legnépszerűbb embere kétségtelen II. Lajos, akit a lakosság valósággal bálványoz.

Az uralkodóherceg minden kíséret nélkül gyakran indul sétára a kis fővárosban. Sokszor szólítja meg alattvalóit, akikkel hosszasan és szívélyesen elbeszélget.

Az uralkodóherceg fia és lánya is nagyon népszerű, bár a francia fővárosban végzik tanulmányaikat, nagyon gyakran vendégek *„otthon"* a hercegség palotájában.

Már emltettem, hogy általában, mint operettországról szoktak beszélni a monacói hercegségről. Ezzel szemben kénytelen vagyok megállapítani, hogy ez nagyon komoly ország: *Monacoban senkinek sem kell adót fizetni!...*

Ritter Aladár

Magyar világ Bulgáriában

Magyar rapszódia Szófiából, az orosz templomok és a magyar nóta találkozásáról

Szófia, szeptember.

Aki Szófiába utazik azzal a feltevéssel, vagy előítélettel, hogy egy kis jelentéktelen *„balkáni"* fővárost fog látni, kellemesen csalódik. A bolgár főváros gyors ütemben fejlődő, modern és szép város. Kétségtelen, Szófiában is megtalálható az a kettősség, ami általában a bulgáriai városokat jellemzi: vannak régi, elhanyagolt, keleti jellegű részei, de több a modern, új épülete, középületek csak úgy, mint hatalmas, legújabb stílusú bérpalóták. *Katedrálisa maga olyan komoly, nagy műérték, amiért érdemes eljönni Szófiába.*

Hatalmas görögkeleti ortodox bazilika, a főoltára feletti kupola színaranyból készült, a cár és a metropolita hatalmas trónszéke carrarai fehér márványból,

a falakon köröskörül a legnagyobb orosz és bolgár festők freskói. Szakértők szerint *a legnagyobb orosz templomokkal egyenértékű.* A török hódoltság korából fennmaradt *földalatti kis ortodox templom* misztikusabb az őskeresztény katakombáknál is... Ebben a föld mélyében épült templomban láttam egy öreg popát, akinek fehérszakállas fejét sohasem fogom elfelejteni. *Rembrandt* ecsetjére méltó ez a fej, amint lobogó gyertyák között, a templom félhomályában írt hossz pergamentlapra... És a hatalmas park, amely viszont modern és világvárosi... A királyi palota, amely puritán egyszerűségű, *a parlament, amely szerénységében egy vidéki városházára emlékeztet.* A keskeny kis hegyi utcák és a széles bulevárdok, az albán cukrászok bódéi és a hatalmas, modern üzletek, a félelmetes, magas hegyek, amelyek Szófiát minden oldalról körülzárják, mindez néhány vázlatvonásban a bolgár főváros...

MAGYAR SZÓ, BUDAPESTI EMLÉK...

Aki azt hiszi, hogy mi magyarok idegenül, árván érezzük magunkat ebben a számunkra ismeretlen nyelvű, cirill-feliratos fővárosban, alaposan téved.

Lépten-nyomon budapesti emlékekkel, sőt magyarokkal, magyar szóval találkozunk Szófiában.

Kezdődött ott, hogy bementünk a bolgár főváros egyik legnagyobb cukrászdájába reggelizni. Az udvarias tulajdonos kifogástalan németséggel érdeklődött kívánságaink iránt, majd amikor fizettünk, megkérdezte, meg voltunk-e elégedve? Amikor igenlő választ kapott, mosolyogva megjegyezte, hogy ennek annál inkább örül, mert *negyven évvel ezelőtt Budapesten az akkori Kuglernél tanulta ki a cukrász szakmát...*

A pályaudvar postahivatalában a tisztviselők felfigyeltek a magyar szóra, az arcuk derűssé vált és hosszú, lelkes magyarázatba kezdtek franciául, hogy néhány hónappal ezelőtt Budapesten jártak egy postás-kirándulással.

— *Budapest... Rákóczi-út... Halászbástya...* — mondották szinte átszellemülten és kis hotelek nevét, amelyekben el voltak szállásolva úgy emlegették, ahogyan csak a szerelmes beszélhet az elérhetetlen nőről...

A királyi palota környékén ácsorogtunk az utcán és azon tanakodtunk, hogy merre kell elindulnunk a katedrális felé. Meglepetésünkre egy elegáns hölgy szólított meg bennünket *kifogástalan magyar kiejtéssel* és megkérdezte, mit keresünk, majd útbaigazított és elköszönt, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna, hogy a bolgár főváros főutcáján magyarul adnak felvilágositást a magyar vendégeknek...

De volt egy még sokkal meghatóbb találkozásom is Szófiában magyarokkal. Igaz, hogy *ezek a magyarok olyan pöttömnyiek voltak, hogy alig látszottak ki a földből.* Délben sétáltunk a forgalmas bulevárdon, amikor egyszerre

magyar gyerekek beszélgetésére lettünk figyelmesek.

Ott ment előttünk két apró kislány, a nagyobbik talán hatéves volt, kis növérkéje négyéves lehetett. *A bolgár főváros kellő közepén két magyarul beszélő kisgyerek...* Megszólítottuk őket és a hazai szót hallók boldog örömével válaszoltak...

Első kérdésünk az volt, hogy mi az apjuk?

— *Magyar...* — felelték büszke öntudattal, fontosabbnak tartva apjuk magyar voltát, mint foglalkozását.

A további beszélgetés során aztán elmondták, hogy az apjuk kefekötő, aki már nagyon régen Bulgáriában él, ők maguk ott is születtek, de azért otthon magyarul beszélnek mindig, bár bolgár iskolába jár a nagyobbik...

MAGYAR ÉTEL, MAGYAR ZENE ÉS EGY ÖREGÚR...

Vannak azután egészen megható jelei annak, mennyire szeretnek a bolgárok bennünket, magyarokat. Este egyik előkelő szófiai étterembe mentünk be vacsorázni. Már az étlap is meglepetéseket tartogatott: *a hamisitatlan bolgár nemzeti eledelek mellett a francia konyha remekei és borjúpörkölt, valamint marhagulyás.* Természetes, hogy a hazai ételeket rendeltük kissé bizalmatlanul ugyan, de annál kellemesebb volt a meglepetésünk, amikor megkóstoltuk a gulyást és kiderült, hogy azt akár valamelyik kitünő magyar vendéglőben is készithették volna. A rejtély megfejtése:

magyar szakácsa van a népszerű szófiai étteremnek.

De értek bennünket ebben a vendéglőben egyéb meglepetések is. Egy emelvényen kitünő bolgár szalonzenekar játszott. *Nem ültünk még öt perce asztalunknál, amikor ez a zenekar már magyar nótákat kezdett játszani,* felfedezve, hogy magyar vendégek vannak jelen. És ettől kezdve

a bolgár népdalok egész este váltakoztak a bús magyar nótákkal és tüzes csárdásokkal.

A bolgár vendégek pedig körülöttünk minden asztalnál éljeneztek, tapsoltak minden magyar zeneszám után, asztalaiktól átkoccintottak hozzánk, barátkoztak velünk és szinte azon fáradoztak, hogy minél jobban érezzük magunkat.

Aztán egyszerre az asztalunkhoz lépett egy öregúr. Borral tele poharat tartott a kezében és remegett kissé a hangja, amikor magyarul megszólalt:

— *Látom, hogy magyarok... Megengedik, hogy bemutatkozzam...*

Tört magyarsággal beszélt, mint az olyanok, akik már nagyon rég elkerültek Magyarországról és nincs sok alkalmuk arra, hogy anyanyelvükön beszéljenek a messze idegenben.

— *Negyven éve élek Bulgáriában,* — mondotta később, — *azóta nem is voltam odahaza, de azért a magyar hazát nem lehet elfelejteni...*

Megható volt, amikor régi itthoni emlékeiről beszélt és amikor, nyilván az elmult békeidőkre emlékezve, huncutul odaszólt a zenészeknek:

— *Gimbeli-gomboli...*

Már, hogy a régi *„gimbelem-gombolom"* kezdetű dalt játsszák. A szófiai magyar öregúr ezt a nótát huzatta — úgy látszik — utoljára Magyarországon, talán valami vidéki kávéház zenekarával, negyven esztendővel ezelőtt egy nyári éjszakán s ma is ez a *„legújabb"* magyar dal, amit tud...

*

Könnyesen szép volt ez a szófiai este és szép volt általában a találkozás Bulgária fővárosában a földkerekség minden tájáról árván küszködő magyar testvérekkel...

László Ferenc

Hírek

Hangay Sándor új versei!

RENDELTE SORSOM...

Rendelte sorsom, boldog végzetem:
Állócsillagaként kell elvéreznem.

Nem üstökös, sem rongy bolygó vagyok,
Sarkcsillag lettem. Bús tüzem ragyog.

Nem lengek jobbra, balra, — bizton állok
S fénnyel szórom be szörnyű éjszakátok.

HA MÁR AZ EMBER ÖTVENES...

A szív derűs, a haj deres,
Ha már az ember ötvenes.
Nem kapkod már és nem hevül,
El-elmélázgat egyedül.

Az életére visszanéz,
Nem volt fenékig tiszta méz,
De mégis szép volt s ó, de kár:
Tavasza mult s elmult a nyár.

A szív derűs, a haj deres...
Tovább sétál az ötvenes,
Komótosan csak lépeget
S szembe találja — a telet.

ESŐ, ZIVATAR

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 4-én délben:

A Földközi-tenger felett kifejlődő időroszszabbodás ma reggelre erősödött és ennek következtében Olaszország nagy részén, valamint az Alpokban esős az idő. Hazánk még a csendes, száraz időjárást élvezi, egyes helyeken azonban a hajnali órákban ködös, vagy erősen párás volt a levegő. A hőmérséklet tegnap általában 20—22, Pécsett és Nyiregyházán 23, Kaposvárott 25 fokig emelkedett, ma éjjel pedig már nem szállott a 10 fok alá. Európában ma reggel a tengerszintre átszámított legnyomás legmagasabb értéke 772 milliméter Közép-Oroszországban, legalacsonyabb értéke 759 milliméter az Adrián. A Balaton vizének hőmérséklete ma reggel Keszthelyen és Kenesén 18, Balatonbogláron és Siófokon 19, Balatonfüreden 20 fok, a Duna vízhőmérséklete 17 fok volt.

Budapesten ma délben a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, mérsékelten süllyedő.

Várható időjárás a következő 24 órára: Élénkülő déli-délnyugati, holnap északnyugati szél. Délnyugatról felhősödés, több helyen, főleg a Dunántúl eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet ma még 20—23 fokig emelkedik, holnapra kissé csökken, de az éjszakai lehülés is mérséklődik.

— **Autógázolások.** A Keleti pályaudvar előtt a BI 834. rendszámú autótaxi elütötte *Nagy* József 33 éves villanyszerelőt, aki kerékpárján haladt az úton. Nagy súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították. — *Schatz* Jenő 65 éves tőzsdést, aki a Bálvány-utca 25. számú házban lakik, vasárnap délelőtt a BP 618. rendszámú személyautó a Mussolini-téren elütötte. A Rókus-kórházba szállították.

— **Késelés.** Véres szurkálás történt vasárnapra virradó éjszaka a Tárnai-utcában. Csincsa Sándor 25 éves gyári munkás egy négytagú társasággal mulatott. Később összevesztek és Csincsát az utcán a társaság egyik tagja késsel megszurkálta. A sebesült ember segítségére sietó Répás Istvánt ugyancsak megszurkálták. A késelés után a tettesek elmenekültek. *Csincsa* Sándort és *Répás* Istvánt szúrt sérüléseikkel a Szent István-kórházba szállították.

— **Verekedés az asszony miatt.** Vasárnapra virradó éjszaka a Berlini-téren haladt Vörös Pál 31 éves követségi gépkocsivezető feleségével. A férfi rövid időre magárahagyta az asszonyt. Később, amikor visszatért, látta, hogy *egy hatalmas, tagbaszakadt férfi molesztálja az asszonyt.* A két férfi között heves vita keletkezett. Csakhamar hatalmas tömeg vette körül a hangoskodó társaságot. A vitatkozás annyira elfajult, hogy tettlegességre került a sor, *a soffőrt az ismeretlen hasbarúgta, mire az előbbi olyan ütést adott az ismeretlennek, hogy az elesett, de oly szerencsétlenül, hogy fejét a járda széléhez ütötte és koponyaalapi törést szenvedett.* A mentők a Rókus-kórházba szállították a vérzőfejű embert, akiről kiderült, hogy *Dubovszky* Béla 41 éves garázsmester, aki a Zápolya-utca 21. számú házban lakik. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— *BESZÉLNEK A SZÁMOK... az Orion rádiók új sorozatának típusjelzései! Az Orion-rádiógyár az 1938-as rádiói mellé már most felvonultatja az 1939-es típusokat. Ezeknek a gyönyörű szekrénybe épített új rádióknak 1939-es technikai haladottságát és vívmányait a „9"-el kezdődő típusszám jelzi: a 922-estől a 999-esig minden igénynek, minden anyagi teljesítőképességnek, minden ízlésnek megfelelő különböző árányú, de egyformán „Orionhoz" méltó technikai felépítésű rádiók ezek!*

Felelős szerkesztő és kiadó
LÉVAI JENŐ
Stádium sajtóvállalat rt.,
Budapest. VIII., Rökk Szilárd-utca 4.
Felelős: Győry A. igazgató

Hungária-Phöbus 3 2 (3:1)

A Phöbus kezd. A 11. percben Müller kapja a labdát, lövésébe Korányi beleugrik és az a kezét érintve jut Weberhez. A bíró fütyül és 11-est ítél, ami ellen a Phöbus csak enyhén tiltakozik.

A büntetőt Kardos értékesíti. 1:0.

Egy perc sem telik el, mikor a Turay-testvérpár harca után Dudás szerzi meg a labdát és 20 méterről éles lövést küld a kapura.

Weber a kapura tartó labdára beledobja magát, de olyan szerencsétlenül, hogy az fején irányt változtatva, a balsarokba vágódik. 2:0.

A Phöbus próbálkozik, ami eredménnyel is jár. Béky kornert harcol ki, ugyancsak ő íveli, Szabó fogja a labdát, de Turay II. támadja a kapust, aki a csatárba beleugrik. 11-es.

A Hungária élénken tiltakozik, azonban a bíró hajthatatlan.

Solti áll a labdának és ezt rendeltetési helyére juttatja. 2:1.

A gólra a Hungária támadással válaszol, Kardos kerül a tizenhatos vonalon jó helyzetbe, de Weber szabálytalanul löki.

A szabadrugást Turay lövi és a labda a sorfal mellett vágódik a hálóba. 3:1.

Szünet után a Phöbus felforgatja csapatát és most egészen megfordul a játék képe. Ugyszólván

álladóan a Phöbus támad,

a Hungária csatársora csak szórványosan jut a Phöbus kapuja elé.

a 13. percben Turay II. ügyesen kiugrasztja Soltit, aki Kisstől kísérve, de nem zavartatva, élesen lő és labdája a kapufáról újból Solti elé pattan, aki most már nem hibáz. 3:2.

A nap „meglepetése"
Elektromos Zugló 3:3 (3:1)

A 3. percben *Fekecs II.* szabadrúgásból vezetést szerez, de *Rozsáli* korneréből Szendrődi egyenlít. Ezután a 29. percben Szendrődi eredményes, majd *Ferenci* hendsze miatt, *Pázmándi* tizenegyesből javít.

A második félidőben *Fekecs III.* javít, sőt a 20. percben *Fekecs III.* ki is egyenlít.

Szeged biztosan győzött Szolnok ellen
Szeged FC-Szolnoki Máv 3:0 (2:0)

Szeged nagy fölénye ellenére is csak a *17. percben éri el első gólját,*

Baróthi Marosihoz játszik, aki Nagyot futtatja, a balszélső beadását Lukács hálóba vágja. (1:0).

Három perccel később *Bertók* ad labdát *Nagynak* és a szélső a kifutó kapus mellett a hálóba talál *2:0.*

A II. félidőben *Szolnok* közvetlen védelme keményen szál bele a szegedi támadásokba, re nem tudja megakadályozni, hogy

Baróthy beadását Nagy a 34. percben a hálóba ne fejelje 3:0.

Hat napon át a
Kis Ujságot
hetedikén a
Magyar Hétfőt
olvassa On is!

Darányi Kálmán elutazott Nürnbergbe

Vasárnap reggel a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal elutazott Budapestről *Darányi* Kálmán ny. miniszterelnök és felesége. *Darányi* és neje *Nürnberge utaznak,* ahol *mint Hitler kancellár vendégei résztvesznek a pártnapon.* Darányi búcsúztatására a Keleti pályaudvaron megjelent *Ermansdorf* budapesti német követ és a követség több főtisztviselője.

Antal István államtitkár, *Tasnádi Nagy* András NEP-elnökkel és a kormánypárt több tagjával *hétfőn utazik Nürnbergbe.*

Ugyancsak vasárnap utaztak el Varsóba *Láng* Boldizsár báró vezetésével azok a magyar törvényhozók, akik résztvesznek az interparlamentáris unió varsói ülésén. Mint ismeretes az uniónak kereskedelmi osztálya tart ülést a lengyel fővárosban.

LETARTÓZTATOTT AUTÓTOLVAJOK

Négytagú tolvajbandát tartóztatott le vasárnap a rendőrség. *Szabó* Albert, *Matok* Imre, *Kolesin* Péter és *Idei* Lajos állásnélküli fiatalemberek a főbb útvonalakon várakozó, magukrahagyott autókat felnyitották és onnan a benthagyott holmikat ellopták. Valósággal közkereseti társaságot alakítottak a fiatalemberek és mialatt ketten közülük kirabolták az autókat, társaik felügyeltek, nem jön-e rendőr, vagy esetleg az autótulajdonos. Ha az autókból való lopás kevésnek bizonyult, *útonállók módjára kirabolták a Rákóczi-téren, Almássy-téren, Hunyadi-téren a padon alvó szegényebb embereket is.* Vasárnap reggel azután egy autólopáson rajtavesztettek és elfogták a négy bűnözőt. Bevallották, hogy legutóbb a Rákóczi-téren egy alvó pincér zsebéből kiemelték a pénztárcát, amelyben 271 pengő volt.

Bécsi közgazdasigi hirek

— Bécsi tudósítónk jelentése —

A bécsi biztosítási körökben két egyesülésről beszélnek. A *Städtische Versuchungs Anstalt der Gemeinde Wien* magába olvasztja a *„Janus"* és a *„Kölcsönös Tüzkár" biztosító intézeteket.* (Ez az egyesülés a *magyar* biztosítási piacot is érdekli, mert a 110 év óta fennálló Janusnak és Kölcsönös Tüzkárnak magyarországi igazgatósága és így magyar biztosítási állománya is van. A magyar szakkörököt most az a kérdés foglalkoztatja, átveszi-e valamelyik és ha igen, melyik biztosító a magyar állományt, vagy ilyen módon — mint a Janus jogutóda — a koncessiós zárlat dacára a nagy osztrák intézet letelepedhet-e Magyarországon? Bécs városának ez a nagy biztosítója már huzamosabb idő óta szeretne Magyarországon is terjeszkedni.)

A *Phönix* utóda az *Österreichische Versicherungs A.-G.* átvette a *Gardian Life Insurand Company of Americe* newyorki életbiztosító ausztriai életállományát és az amerikai intézet kivonul Ausztriából.

A német nagyipari vállalatok mindjobban igyekeznek meghóditani az „Ostmarkot". Igy a *Stinnes koncern Gegender Kreitner Treibstoffgesellschaft* G. m. b. H. 700.000 márkás alaptőkével gyárat állít fel Bécs környékén. Itt említjük meg, hogy az „Anschluss" óta most történt meg az első „ostmarki" bankalapítás bajor—osztrák tőkével Salzburgban, *Volksbank* cég alatt.

Két érdekes csődöt közöl a bécsi hivatalos lap: egy igen régi osztrák ifjúsági egyesület, a gráci *Philisterverband der Caroline Studentenverbindung* került csődbe; — és csődöt nyitott az idegenforgalom csökkenése folytán a bad-ausseei ismert éttermi üzeme., a Ludwig *Strohmayer*-cég, amely a salzkammerguti forgalom legélénkebb vasúti éttermi üzemét is bérli.

Miért nem forog az idegen Magyarországon

A magyar idegenforgalmi szezónból már alig néhány hét van csak hátra és ilyenkor illő dolog visszatekinteni az elmult idényre. Visszapillantásunk tisztára azt a célt szolgálja, hogy az eddigi hibákat kiküszöbölve, igyekezzünk a jövőre a tanulságokat levonni. Az 1937. év idegenforgalma a magyar vendéglátás rekordesztendejének számított. Közel 185 ezer idegen keresett fel bennünket, megtöltve szállodáit, panzióit egyaránt. A belvárosi üzletek forgalmuknak közel 50%-át velük bonyolították le. Az idei szezónban azonban az idegenforgalom erősen visszaesett. Rosszhiszemüek lennénk, ha e visszaesést speciálisan magyar jelenségnek állitanók be. Sajnos, ez a visszaesés Európaszerte érezhető volt és súlyos károkat okozott mindazoknak, akik eddig a vendéglátásból éltek, illetve hasznot húztak. Pedig az idei évhez teljes joggal nagy reményeket fűzhettünk. Az Eucharisztikus Kongresszus révén várt nagy anyagi sikerek azonban, sajnos, az ismert okoknál fogva, elmaradtak. Az osztrák és német tömegek elmaradását nem pótolhatták a távolabbi külföldről jövő vendégek sem. Az Anschluss révén Németország idegenforgalmát természetesen igyekszik Ausztria felé irányitani. Súlyos devizakorlátozásokat állitott éppen ezért a Magyarország felé irányuló utazások elé. Az ideutazók mindössze tiz marknál többet hozhatnak át a határon. Magyar részről mindennemü kisérlet, hogy ezen a valóban lehetetlen helyzeten változtassanak, eredménytelenül végződött. Az 1937. év folyamán a mai Németországból több mint 65 ezer látogató keresett fel bennünket, akik egész évi idegenforgalmunknak 30%-át tették ki. Ezt a kiesést kell pótolnunk valamiképpen. Idegenforgalmi propagandánk súlypontja eddig Ausztria volt. A mai viszonyok mellett ezt át kell helyezni máshova. Különösen Svájc, Anglia és Franciaország jöhet ilyen tekintetben számításba, hiszen ezek az államok semmiféle korlátozást a pénz kiviteléről nem állitanak fel. Ebben az irányban kell tehát propagandatevékenységünket fokozni. Sürgősen állitsanak fel tehát ezeken a helyeken idegenforgalmi irodákat, odaillő, képzett gárdával, felvilágositó munka esetén nem maradhat el a biztos eredmény. Ujból hangosak lesznek a pesti utcák idegen beszédtől, tömve a pesti szállodák, panziók, vendéglők és üzletek. Megtérül majd a nagy veszteség, amelyet elszenvedett az ország csak azért, mert idegenforgalmi szerveink és azok vezetői nem állottak a helyzet magaslatán...

A GANZ-GYÁR IGAZGATÓSÁGA

hétfőn tartott ülésében megállapította az 1937. üzleti évre szóló mérlegét, mely P 302.516.20 veszteséggel zárul, szemben a megelőző esztendei P 1,502.316.36-tal. Az eredmény javulása főként a forgalom tekintélyes emelkedésének tudható be, amely forgalomnak azonban még 1937-ben is több mint fele külföldi rendelésekre esik. Az 1937. évi veszteséget is beleértve, a P 17,150.000 alaptőkével szemben az előző évekből származó és áthozott 5,903.944.98 pengőt kitevő veszteségekkel együtt a mérlegben összveszteségként P 6,206.461.18 szerepel. A társaság igazgatósága a f. é. szeptember hó 9-én déli 12 órára összehivott közgyülésnek azt a javaslatot fogja előterjeszteni, hogy a fenti veszteségnek mérlegen belül való kiegyenlítése céljából — tekintettel a beruházási hozzájárulásra nézve fennálló törvényes rendelkezésekre is — a társaság részvénytőkéje — a részvények névértékének 50 pengőről 25 pengőre való csökkentése útján — felére szállittassék le. Az ilykép a társaság rendelkezésére kerülő P 8,575.000 összegből elsősorban a fenti veszteség lesz fedezendő, míg a maradék a kivetendő beruházási hozzájárulásnak a törvénynek megfelelő időpontokban való megfizetésére, illetve tartaléktőke képzésére lenne fordítandó.

A BUDAPEST—BÉCSI AUTÓBUSZ NÉMET ÁLLAMI KEZEKBE KERÜLT

Bécsi tudósítás jelenti, hogy a *Dr. Barry & Co.* bécsi cég kezelése alatt lévő *bécs—budapesti* és *bécs—soproni* autóbuszjáratokat a Reichspost átvette.

PROSPERITY AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Most érkezett Budapestre a clevelandi kereskedelmi akadémia jelentéses. A jelentés megállapítja, hogy március óta *tizezerrel csökkent a közsegélyt élvezők száma.* Jelenleg 22.000 család kap közsegélyt Cleveland városától.

Az Egyesült Államok *tőzsdéi* júliusban rekordforgalmat bonyolítottak le. A házakra nyujtott *beléhlázott kölcsönök* ebben az évben *30 százalékkal* emelkedtek.

Több *textilipari* üzem éjjel-nappal dolgozik, különösen a kötött áruk iránti kereslet mutat emelkedést.

Az *autókereskedők* forgalomjavulásról számolnak be. — Több *nagyipari cég* kibővitette *gyártelepét.*

SZESZGYÁRAK MEGVÁLTÁSA

A szesz egyedárusításáról szóló törvénycikk rendelkezésének értelmében csütörtökön, szeptember 1-én, a győri és a kisperkátai szeszgyárak mint egyedárusági szeszfőzdék kezdték meg működésüket. A Leipziger részvénytársaság óbudai szeszgyára megszünt. A főváros érdekelt köreiben hire jár, hogy a győri szeszgyárral, amely tudvalévőleg a Lederer-ház és egy svájci érdekeltség tulajdona, már megtörtént a megegyezés. A hirek szerint *a megváltási összeg 3,700 000 pengő,* ebből a tételből 1,200 000 pengő készpénzben kerül folyósításra, míg *2,500 000 pengőért 3½ százalékos 20 év alatt fizetendő állami kötvényeket* bocsát a részvénytársaság rendelkezésére a kincstár.